ZVEZKI
KRŠČANSKO
ŽIVLJENJE

Nova obzorja

Odkritja, ki spremenijo pokrajino notranjega življenja

Lucas Buch

Lucas Buch

NOVA OBZORJA

Odkritja, ki spremenijo pokrajino notranjega življenja

Naslov izvirnika
Nuevos mediterráneos.
Descubrimientos que cambian el paisaje de la vida interior,
de la mano de san Josemaría

Prevod
Aleš Štampfl

© 2022 Fundación Studium

Vsebina te knjige je dostopna tudi na spletni strani
opusdei.org
v razdelku Krščansko življenje.

KAZALO

Predgovor 4
1. Tista prva molitev božjega otroka 6
Interludij Nositi križ pomeni poistovetiti se s Kristusom 14
2. Jezus je moj zaupen prijatelj 16
3. Iz rane na desni roki 24
4. Ne govorite, poslušajte ga 30
5. K Jezusu po Mariji 37
Epilog 44

PREDGOVOR

Življenja svetnikov so luč, ki razsvetljuje pot našega življenja, ko pade noč. Prehodili so isto pot in znali priti do cilja: do božje ljubezni, v kateri je naš izvor in ki nas želi objeti za vso večnost.

Na teh straneh se bomo zazrli v sveto življenje Jožefmarija Escrivája, zlasti v nekatera odkritja, do katerih je prišel v letih, ko je bil še mlad duhovnik. Kot so izpostavili mnogi, ki so ga poznali, je bil to v Boga zaljubljen človek, ki je veliko duš naučil, kako se poglobiti »v globine božje ljubezni, da bi jo tako mogli z besedo in deli pokazati ljudem«.[1] To je pot krščanskega življenja, na katero se želimo podati tudi mi.

Vendar ima to potovanje *navznoter* neko posebnost. Ne vodi iz nekega znanega kraja v neznano, temveč se poglablja v to, kar že poznamo, v to, kar se zdi tako samoumevno, ker je bilo že tolikokrat slišano. Tako *odkrijemo* nekaj, kar smo v resnici že vedeli, a sedaj to zaznavamo z novo močjo in globino. Sveti Jožefmarija ima v mislih to izkušnjo, ko govori o *obzorjih*, ki so se nepričakovano odpirala pred njegovimi očmi. Tako je na primer zapisal v knjigi *Kovačnica*:

»V notranjem življenju, tako kot v človeški ljubezni, je potrebno biti vztrajen. Da, mnogokrat moraš premišljevati o istih temah in vztrajati, dokler znova ne odkriješ stare resnice.

– Kako da tega prej nisem videl tako jasno? se boš presenečen vprašal. – Preprosto zato, ker smo včasih kakor kamni, po katerih teče voda, vanje pa ne prodre niti kapljica.

– Zato se je treba vračati k premišljevanju o istih temah – ki vendar niso iste! – da bi se prepojili z božjim blagoslovom.«[2]

»Premišljevanje o istih temah«, da bi se mogli odpreti vsemu bogastvu, ki ga zaobjemajo, in tako odkriti, da »vendar niso iste!« – to je pot kontemplacije, na katero smo poklicani. Gre za plovbo po morju, ki na prvi pogled ni nič novega, saj je del našega vsakdanjega sveta. Rimljani so Sredozemsko morje imenovali *Mare nostrum*: to je bilo znano morje; morje, ki je bilo del njihovega življenja. Sveti Jožefmarija govori o ponovnem odkrivanju starih resnic, novih morij (*nuevos mediterráneos*), saj se nam, takoj ko

[1] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 97.
[2] Sv. Jožefmarija, *Kovačnica*, št. 540.

se podamo v morja, za katera mislimo, da jih dobro poznamo, pred očmi odprejo široka, neslutena obzorja. Tedaj lahko z besedami sv. Katarine Sienske Gospodu rečemo: »Ti si kot globoko morje; bolj ko v njem iščem, več najdem, in več ko najdem, bolj te iščem.«[3]

Ta odkritja so razsvetljenja, ki nam jih Bog naklanja, kadar in kakor hoče. Vendar pa nas umirjeno premišljevanje postavi v takšno držo, da lahko te Gospodove navdihe prejmemo. »In kakor nekdo, ki je bil najprej v temi in potem nenadoma zagleda sonce, ki mu osvetli obraz, in jasno vidi, česar prej ni videl, tako je tisti, ki prejme Svetega Duha, razsvetljen v duši.«[4] Na teh straneh si bomo ogledali nekatera izmed teh odkritij, do katerih je sveti Jožefmarija prišel v svojem notranjem življenju, da bi se skupaj z njim potopili »v globine božje ljubezni«.

[3] Sv. Katarina Sienska, *Dialog*, c. 167.
[4] Sv. Ciril Jeruzalemski, *Kateheze*, 16, 16.

1

TISTA PRVA MOLITEV BOŽJEGA OTROKA

Eno izmed prepričanj, ki so bila v prvih kristjanih najbolj zakoreninjena, je bilo zavedanje, da se lahko k Bogu obračajo kot njegovi ljubljeni otroci. Jezus jih je o tem podučil: »Vi torej molíte takole: Oče naš, ki si v nebesih …« (Mt 6,9). On sam se je Judom predstavil kot Očetov ljubljeni Sin in svoje učence učil, naj ga v tem posnemajo. Apostoli so ga slišali, kako je Boga nagovarjal z imenom, s katerim so hebrejski otroci klicali svoje očete. In ko so prejeli Svetega Duha, so tudi sami začeli ravnati tako. Šlo je za korenito novost v primerjavi s pobožnostjo Izraelcev, toda sv. Pavel je to označil kot nekaj, kar je vsem skupno in znano: »Prejeli [ste] duha posinovljenja, v katerem kličemo: Aba, Oče! Sam Duh pričuje našemu duhu, da smo božji otroci« (Rim 8,15-16). To prepričanje jim je vlivalo zaupanje in jim prinašalo nesluteno drznost: »Če smo otroci, smo tudi dediči: dediči pri Bogu, sodediči s Kristusom« (Rim 8,17). Jezus ni samo Očetov Edinorojeni Sin, ampak tudi Prvorojenec med mnogimi brati (prim. Rim 8,29; Kol 1,15). Novo Življenje, ki ga je prinesel Kristus, so tisti prvi verniki dojemali kot življenje od Boga ljubljenih otrok. To ni bilo teoretično ali abstraktno dejstvo, temveč nekaj resničnega, kar jih je navdajalo s prekipevajočim veseljem. Lep dokaz za to je vzklik, ki ga apostol Janez ne more zadržati v sebi, ko piše svoje prvo pismo: »Poglejte, kakšno ljubezen nam je podaril Oče: božji otroci se imenujemo in to tudi smo!« (1 Jn 3,1).

Božje očetovstvo, njegova edinstvena in nežna ljubezen do vsakega človeka, je nekaj, kar se kristjani naučimo že v zgodnjih letih življenja. In vendar smo poklicani, da to odkrijemo na oseben in živ način, da bi to spoznanje preoblikovalo naš odnos do Boga. Pri tem se pred našimi očmi odpira morje miru in zaupanja, neizmerno obzorje, v katero se bomo lahko poglabljali vse življenje. Za svetega Jožefmarija je bilo to nenadejano odkritje, nov pogled, ki je bil v resnici že skrit v nečem, kar je dobro poznal.

Bila je jesen 1931; tistega dogodka se je spominjal mnogo let pozneje: »Lahko bi vam povedal, kdaj, v katerem trenutku, kje sem doživel tisto prvo molitev kot božji otrok. Že v otroštvu sem se naučil klicati Očeta v očenašu; toda začutiti, videti, občudovati to božje hotenje, da smo njegovi

otroci …, na ulici in na tramvaju – eno uro, poldrugo uro, ne vem; *Abba, Pater!* sem moral kričati.«[1]

V naslednjih mesecih se je sv. Jožefmarija znova in znova vračal k temu spoznanju. Na duhovnih vajah, ki jih je opravil eno leto pozneje, je na primer zapisal: »Prvi dan. Bog je moj Oče. – In ne morem izstopiti iz te misli.«[2] Ves dan je premišljeval samo o božjem očetovstvu! Na prvi pogled nas lahko tako dolgotrajna kontemplacija preseneti, vendar v resnici priča, kako globoko se mu je v dušo vtisnila izkušnja božjega otroštva. Tudi naša prva drža pri molitvi in na sploh pri odnosu do Boga mora biti zaznamovana z zaupno predanostjo in hvaležnostjo. Da pa bi naš odnos z Bogom zaživel na ta način, ga moramo še enkrat osebno odkriti, saj je On hotel biti naš Oče.

Kdo je zame Bog?

Tako kot sv. Jožefmarija smo se najbrž tudi sami že v otroštvu naučili, da je Bog naš Oče, toda morda moramo prehoditi še dobršen kos poti, da bi svoj položaj kot božji sinovi in hčere *zaživeli* v vsej njegovi radikalnosti. Kako priti do tega odkritja?

Da bi odkrili božje očetovstvo, je mnogokrat najprej treba *obnoviti njegovo pravo podobo.* Kdo je On zame? So ljudje, ki zavedno ali nezavedno mislijo, da je Bog nekdo, ki nalaga zakone in obljublja kazen tistim, ki jih ne izpolnjujejo; nekdo, ki pričakuje spoštovanje svoje volje in ki se v primeru nepokorščine razjezi; skratka, da je Gospodar, mi pa smo proti svoji volji njegovi podložniki. V drugih primerih – to se dogaja tudi nekaterim kristjanom – človek Boga dojema predvsem kot motiv, zaradi katerega se je treba lepo obnašati. O Njem razmišlja kot o razlogu, na podlagi katerega se vsakdo usmerja tja, kamor v resnici *noče*, vendar *mora* iti. Toda Bog »ni nikakršen gospodovalen tiran, pa tudi ne tog in neizprosen sodnik: je naš Oče. Govori nam o naših grehih, naših napakah, o pomanjkanju naše velikodušnosti, toda zato, da bi nas odrešil vsega tega, da nam obljubi svoje prijateljstvo in ljubezen«.[3]

Težava, zaradi katere ne dojamemo, da »Bog je ljubezen« (1 Jn 4,8), je včasih tudi posledica krize očetovstva, do katere prihaja v mnogih

---

[1] Sv. Jožefmarija, Meditacija, 24. 12. 1969 (v: A. Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 354).
[2] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 1637 (v: A. Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 422).
[3] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 64.

državah. Morda smo to kdaj zaznali pri pogovoru s prijatelji ali sodelavci: če nimajo lepih spominov na svojega očeta, se jim tudi podoba Boga kot Očeta ne zdi posebej privlačna. Ko jim skušamo predstaviti vero, je dobro, da jim pomagamo razumeti, kako njihova bolečina zaradi te vrzeli govori o tem, da nosijo očetovstvo zapisano v svojem srcu: očetovstvo, ki jim stopa naproti in jih kliče. Poleg tega jim prijatelj, morda duhovnik, s svojo bližino lahko pomaga odkriti ljubezen Očeta, »po katerem se imenuje vsakršno očetovstvo v nebesih in na zemlji« (Ef 3,14), ter izkusiti to nežnost tudi v »poklicanosti varuhov«,[4] ki utripa v vsakem človeku in ki si utira pot v očetu ali materi, kar oni sami že so oziroma želijo nekoč postati. Tako bodo lahko v globini duše polagoma odkrivali pristno božje obličje in način življenja, h kateremu smo poklicani njegovi otroci, ki se zavedamo, da nas On gleda z neskončno ljubeznijo. Zares, oče nima svojega otroka rad zaradi tega, kar ta *stori*, zaradi njegovih dosežkov, ampak preprosto zato, *ker je njegov otrok*. Istočasno ga tudi pošilja v svet in skuša iz njega napraviti največ, kar je mogoče, vendar pri tem vselej izhaja iz velike vrednosti, ki jo ima v njegovih očeh.

Razmišljanje o tem nam lahko koristi zlasti v trenutku poraza ali kadar nam oddaljenost našega življenja od *vzorov*, ki nam jih ponuja svet, v katerem živimo, vzbuja slabo podobo o samem sebi. Morda bi se morali večkrat spomniti, da »je to naša *postava*, to je naša duhovna identiteta: smo ljubljeni božji otroci, vedno […]. Ne sprejeti samega sebe, živeti nezadovoljno in razmišljati negativno pomeni ne prepoznati svoje najpristnejše istovetnosti. To je tako, kakor da obrnem hrbet, ko mi Bog želi nameniti svoj pogled; to bi pomenilo, da hočem preprečiti, da se v meni uresničijo njegove sanje. Bog nas ima rad takšne, kakršni smo, in ni greha, pomanjkljivosti ali napake, zaradi katere bi svoje mnenje spremenil.«[5]

Naše dojemanje Boga kot Očeta gre z roko v roki s tem, da mu dopustimo, da nas On gleda *kot svoje ljubljene otroke.* Na ta način razumemo, da naša *vrednost* ni odvisna od tega, kar imamo (od naših talentov), ali kar storimo (od naših uspehov), temveč od Ljubezni, ki nas je ustvarila, ki *sanja* o nas in ki nas je *potrdila* »pred stvarjenjem sveta« (Ef 1,4). V nasprotju s hladno idejo o Bogu, ki jo včasih ima sodobni svet, je Benedikt XVI. že na začetku svojega papeževanja želel spomniti, da »nismo naključna in brezsmiselna posledica evolucije. Vsak izmed nas je sad božje misli. Vsak izmed

[4] Frančišek, Pridiga pri maši ob začetku pontifikata, 19. 3. 2013.
[5] Frančišek, Pridiga, 31. 7. 2016.

nas je ljubljen, vsakdo je zaželen.«[6] Se ta misel resnično odraža v našem vsakodnevnem življenju?

Vdano upanje božjih otrok

Sv. Jožefmarija je vernike Opus Dei pogosto spominjal, da »je temelj duhovnega življenja čut našega božjega otroštva«.[7] Dejal je, da je to podobno kot »nit, ki povezuje bisere čudovite ogrlice. Božje otroštvo je nit in na njej so nanizane vse kreposti, ker so kreposti božjega otroka.«[8] Zato je ključno, da Boga prosimo, naj nam odpre to obzorje, ki podpira in daje obliko našemu celotnemu duhovnemu življenju.

Nit božjega otroštva se preliva v »vsakdanjo držo zaupne vdanosti«,[9] v držo, ki je značilna za otroke, zlasti ko so še majhni. Zato je v življenju in spisih svetega Jožefmarija božje sinovstvo pogosto povezano z duhovnim otroštvom. Namreč, kaj je mar majhnemu otroku, ki se uči voziti s kolesom, če znova in znova pada? Ti padci niso prav nič pomembni, dokler vidi v bližini svojega očeta, ki ga spodbuja, naj še enkrat poskusi. Takšna je njegova zaupna vdanost: »Ati je rekel, da zmorem … torej dajmo!«

Zavedanje, da smo božji otroci, nam bo dalo tudi trdnost, na katero se lahko opremo pri izvrševanju poslanstva, ki nam ga je Gospod zaupal. Počutili se bomo kakor tisti sin, ki mu njegov oče pravi: »Sin, pojdi danes delat v vinograd!« (Mt 21,28). Morda nas bo najprej napadla negotovost ali tisoč drugih najrazličnejših pomislekov. A takoj zatem se bomo spomnili, da nas to prosi naš Oče in nam s tem izkazuje ogromno zaupanje. Tako kot Jezus se bomo znali prepustiti Očetovim rokam in mu iz globine svoje duše reči: »… ne kar jaz hočem, ampak kar [hočeš] ti!« (Mr 14,36). Sv. Jožefmarija nas je s svojim življenjem učil ravnati tako, po zgledu Jezusa Kristusa: »V teku let sem se poskušal brez omahovanja opirati na to veselo resničnost. Moja molitev je bila enaka v vseh okoliščinah, le z različnimi poudarki. Dejal sem mu: Gospod, Ti si me postavil sem; Ti si mi zaupal to ali ono in jaz zaupam vate. Vem, da si moj Oče, in vedno sem videl, kako so majhni otroci vedno popolnoma prepričani v svoje starše.«[10]

Gotovo ne moremo trditi, da težav ne bo. Toda z njimi se bomo spopadali v zavedanju, da nas ta vsemogočni Oče spremlja, pa naj se zgodi

---

[6] Benedikt XVI., Pridiga pri maši ob začetku pontifikata, 24. 4. 2005.
[7] Sv. Jožefmarija, Pismo 25. 1. 1961, št. 54.
[8] Sv. Jožefmarija, Zapiski meditacije, 6. 7. 1974.
[9] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 14. 2. 2017, št. 8.
[10] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 143.

karkoli, da nam stoji ob strani in bedi nad nami. On bo uresničil to, česar se bomo lotili, kajti navsezadnje gre za njegovo delo; morda bo to storil na drugačen, vendar bolj plodovit način. »Ko se boš zares predal Gospodu, se boš naučil biti zadovoljen s tem, kar pride, in ne boš izgubljal vedrosti, če se stvari – čeprav si jim posvetil ves svoj trud in uporabil primerna sredstva – ne iztečejo po tvojem okusu … Kajti 'iztekle' se bodo tako, kot Bogu ustreza, da se iztečejo.«[11]

Kako gojiti »čut božjega otroštva«

Treba je pripomniti, da po besedah svetega Jožefmarija, temelj duha Opus Dei ni *božje otroštvo*, marveč *čut božjega otroštva*. Ni dovolj *biti* božji otrok, ampak se moramo *zavedati*, da smo božji otroci, tako da naše življenje privzame ta *čut*. Ta gotovost v srcu je najtrdnejši temelj; resnica o našem božjem otroštvu tedaj postane nekaj dejavnega, kar ima konkretne posledice v našem življenju.

Da bi v sebi gojili ta *čut*, je koristno, da se v to dejstvo *poglobimo* z razumom in srcem. Najprej *z razumom*, tako da v molitvi premišljujemo svetopisemska besedila, ki govorijo o božjem očetovstvu, o našem posinovljenju, o življenju božjih otrok. Pri tej meditaciji so lahko v pomoč številna besedila svetega Jožefmarija o našem položaju božjih otrok ter razmišljanja drugih svetnikov in krščanskih piscev.

S srcem se lahko v naše božje otroštvo poglobimo tako, da se zaupno obračamo k Očetu, se prepustimo njegovi ljubezni, da z besedami ali brez njih obujamo svojo sinovsko držo ter si nenehno prizadevamo imeti v mislih njegovo ljubezen do nas. Eden izmed možnih načinov je, da ga nagovarjamo z molitvenimi vzkliki. Sv. Jožefmarija je svetoval: »Kliči ga 'Oče' večkrat na dan in reci mu – na samem, v svojem srcu – da ga imaš rad, da ga častiš: da čutiš ponos in moč, ker si njegov otrok.«[12] Lahko uporabimo tudi kakšno kratko molitev, ki nam pomaga začeti dan z gotovostjo, da smo božji otroci, ali ob koncu dneva obnoviti hvaležnost, kesanje in upanje. Papež Frančišek je mladim predlagal tole molitev: »'Gospod, hvala ti, ker me ljubiš; vem, da me ljubiš; daj, da se zaljubim v svoje življenje.' Ne v svoje napake, ki jih je treba popraviti, ampak v življenje, ki je velik dar: je čas za to, da ljubim in da sem ljubljen.«[13]

---

[11] Sv. Jožefmarija, *Brazda*, št. 860.
[12] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 150.
[13] Frančišek, Pridiga, 31. 7. 2016.

Vrnitev v Očetovo v hišo

O družini je bilo rečeno, da je to »kraj, kamor se vračamo«, kjer najdemo oporo in počitek. To še posebej velja za družino, v kateri vidimo »svetišče ljubezni in življenja«,[14] kot je dejal sv. Janez Pavel II. Tam znova najdemo ljubezen, ki daje smisel in vrednost našemu življenju, saj je navzoča prav v njegovem izviru.

Na enak način nam občutek, da smo božji otroci, omogoča, da se vrnemo k Njemu, kadar smo utrujeni, ko smo bili deležni slabega ravnanja ali ko se čutimo ranjene …, pa tudi če smo ga užalili. *Vrnitev k Očetu* je drug način za ohranjanje te drže *zaupne vdanosti*. Koristno je, da pogosto premišljujemo priliko o očetu, ki je imel dva sinova, o kateri govori evangelist Luka (prim. Lk 15,11-32): »Bog nas pričakuje kot oče v priliki, z odprtimi rokami, čeprav si tega ne zaslužimo. Naš dolg ni važen. Kot v primeru izgubljenega sina je potrebno le, da odpremo svoje srce, da zahrepenimo po domu svojega Očeta, da se čudimo in veselimo nad božjim darom, da se lahko imenujemo in smo, kljub tako slabemu odzivu s svoje strani, resnično Njegovi otroci.«[15]

Tisti sin je komajda pomislil na trpljenje, ki ga je povzročil svojemu očetu: predvsem se mu je tožilo po dobrinah, ki jih je bil deležen v očetovi hiši (prim. Lk 15,17-19). Tja se odpravi v prepričanju, da ni vreden biti več kot zgolj *hlapec* med mnogimi drugimi. In vendar ga oče sprejme, sam mu stopi naproti, vrže se mu v objem in ga zasuje s poljubi! S tem ga spomni na njegovo najglobljo istovetnost: da *je njegov sin.* Nemudoma naroči, naj mu vrnejo obleko, sandale, prstan … znamenja njegovega sinovstva, ki ga niti njegove zablode niso mogle izbrisati. »Konec koncev je bil to njegov lastni sin in tega dejstva ni moglo odstraniti ali uničiti nobeno dejanje.«[16]

Čeprav se nam lahko Bog kdaj zdi kakor gospodar, katerega hlapci smo, ali kakor hladnokrven sodnik, pa On ostaja zvest svoji očetovski ljubezni. Možnost, da se mu, potem ko smo padli, spet približamo, je vedno čudovita priložnost, da to odkrijemo. To nam istočasno razodeva našo lastno istovetnost. Ne gre samo za to, da bi se On kar tako odločil, da nas ljubi, ampak za to, da *po milosti* resnično *smo* božji otroci. Njegovi otroci smo in nihče nam nikdar ne bo mogel odvzeti tega dostojanstva. Niti mi sami. Zato ob spoznanju svoje šibkosti in greha – zavestnega in hotenega – ne dopustimo, da bi nas prevzelo malodušje. Kot je dejal sv. Jožefmarija,

---

[14] Sv. Janez Pavel II., Pridiga, 4. 5. 2003.
[15] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 64.
[16] Sv. Janez Pavel II., okr. *Dives in Misericordia* (30. 11. 1980), št. 5.

»to ni zadnja beseda. Zadnjo besedo izreče Bog, to je beseda njegove odrešilne in usmiljene ljubezni, in zaradi tega beseda našega božjega otroštva.«[17]

Prevzeti od ljubezni

Čut božjega otroštva spremeni vse, tako kot se je življenje svetega Jožefmarija spremenilo, ko je nepričakovano prišel do tega odkritja. Kako drugačno je notranje življenje, ko ga ne gradimo več na svojih napredkih ali na svojih sklepih za poboljšanje, temveč ga namesto tega usmerimo v Ljubezen, ki nas prehiteva in nas pričakuje! Če človek daje prednost temu, kar *dela* on sam, se duhovno življenje skoraj izključno vrti okoli osebnega napredovanja. Tak način življenja na dolgi rok tvega ne samo to, da božjo ljubezen odrine nekam v kot duše, ampak tudi to, da zapade v malodušje, ker bi to bil boj, pri katerem se človek znajde sam pred svojim porazom.

Kadar pa se osredotočimo na to, kar *dela Bog*, ko mu pustimo, da nam vsak dan naklanja svojo ljubezen, in dnevno sprejemamo njegovo odrešenje, tedaj je naš boj čisto druga pesem. Če v bitki zmagamo, bosta povsem naravno na dan privreli hvaležnost in slava; če pa smo poraženi, se bomo zaupno vrnili k Očetu s prošnjo za odpuščanje in mu pustili, da nas objame. Na ta način lahko razumemo, da »božje otroštvo ni kakšna konkretna krepost z njej lastnimi dejanji, temveč stalna drža krepostnega človeka. Zato ne ravnamo kot božji otroci samo z nekaterimi dejanji: naša celotna dejavnost, udejanjanje naših kreposti, more in mora biti udejanjanje božjega otroštva.«[18]

Kdor bo pripravljen in željan vsak dan sprejeti božjo ljubezen, ne bo poznal porazov. Celo greh se lahko spremeni v priložnost za to, da se spomnimo na svoje dostojanstvo božjih otrok in se vrnemo k Očetu, ki nam vztrajno prihaja naproti in kliče: »Sin, sin moj!« Prav to zavedanje bo tako kot v primeru svetega Jožefmarija rodilo moč, ki jo potrebujemo, da bi se spet vrnili in hodili za Gospodom: »Vem, da bomo, vi in jaz, odločno, z lučjo in pomočjo božje milosti spoznali, kaj vse moramo sežgati, in bomo to sežgali, kaj vse je treba izruvati, in bomo to izruvali, kaj vse je treba izročiti, in bomo to izročili.«[19] Ampak to bomo storili brez utesnjenosti in brez malodušja ter si pri tem prizadevali, da ideala krščanskega življenja ne bi

---

[17] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 66.
[18] F. Ocáriz – I. de Celaya, *Vivir como hijos de Dios*, Eunsa, Pamplona 1993, str. 54.
[19] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 66.

zamenjali s perfekcionizmom.[20] Tako bomo živeli osredotočeni na božjo ljubezen do nas, popolnoma prevzeti od ljubezni. Ravnali bomo kakor majhni otroci, ki so nekoliko odkrili ljubezen svojega Očeta in se mu hočejo na tisoč načinov zanjo zahvaliti ter se odzvati z vso ljubeznijo – majhno ali veliko –, kolikor so jo zmožni pokazati s svojim življenjem.

[20] Prim. F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 14. 2. 2017, št. 8.

INTERLUDIJ
NOSITI KRIŽ POMENI POISTOVETITI SE S KRISTUSOM

Božje očetovstvo, ki ga dojemamo kot božji sinovi in hčere, je pravo odkritje, ki nam odstira neizmerno obzorje in nas postavlja v Boga in pred Boga na način, ki oblikuje vse naše bivanje. Zato lahko rečemo, da »božje otroštvo ni neka posebna krepost, ki bi imela svoja specifična dejanja, ampak je trajno stanje subjekta kreposti. Zato človek ne ravna kot božji otrok le s pomočjo določenih dejanj: vsa naša dejavnost, udejanjanje naših kreposti, more in mora biti udejanjanje božjega otroštva.«[1] Tako lahko vsak trenutek svojega življenja živimo »v svobodi slave božjih otrok« (Rim 8,21).

Vendar je zavedanje o božjem otroštvu na poseben način povezano z nekim vidikom našega življenja: s trpljenjem, bolečino ter, rečeno na kratko, z udeležbo pri Jezusovem križu. Presenetljivo je, da v Markovem evangeliju pogani v Jezusu prepoznajo Božjega Sina ravno ob pogledu na njegovo smrt (prim. Mr 15,39). Sveti Janez razume, da je križ kraj, kjer sije božja slava (prim. Jn 12,23-24). Sveti Pavel se je moral naučiti, da je za pot v slavo potrebno poistovetenje s križanim Kristusom, »ki je Judom v spotiko, poganom norost« (1 Kor 1,23).

Podobno se je tudi v življenju svetega Jožefmarija zavedanje o njegovem božjem otroštvu prebudilo ob izkušnji križa. To je bilo v zgodnjih tridesetih letih prejšnjega stoletja. Po besedah njegovih življenjepiscev je mladi duhovnik trpel zaradi bridkosti svoje matere, brata in sestre, ki so prestajali stisko spričo pomanjkanja gmotnih sredstev; trpel je tudi zato, ker je bil v Madridu še vedno v negotovem položaju; poleg tega pa je trpel tudi zaradi težkih razmer, v katerih se je znašla Cerkev v Španiji. V teh okoliščinah je zapisal:

»Ko mi je Gospod okrog leta enaintrideset zadajal tiste udarce, jaz tega nisem razumel. In nenadoma, sredi te velike grenkobe, tiste besede: *Ti si moj sin* (Ps 2,7), ti si Kristus. Jaz pa sem zmogel samo ponavljati: *Abba, Pater! Abba, Pater! Abba! Abba! Abba!* [...] Ti si mi dal razumeti, Gospod, da nositi križ pomeni najti srečo, veselje. In razlog – to vidim jasneje kot kdajkoli

[1] F. Ocáriz, I. Celaya, *Vivir como hijos de Dios*, Eunsa, Pamplona 1993, str. 54.

prej – je naslednji: nositi križ pomeni poistovetiti se s Kristusom, biti Kristus in zato biti božji otrok.«[2]

Ta izkušnja je pustila globoko sled v duši svetega Jožefmarija. Ni šlo samo za odkritje tega, da je božji otrok, marveč tudi za njegovo tesno združenje z Jezusovo daritvijo. Zdi se paradoksalno, da je naš položaj božjih otrok – tudi majhnih otrok – tesno povezan s križem. Ta paradoks je bil mnogo let pozneje izražen v *Križevem potu*, kjer je zapisano: »Kakor se nemočen otrok skrušen vrže v močne roke svojega očeta, tako se bova ti in jaz oprijela Jezusovega jarma.«[3] Če se zavedamo, da smo božji otroci, bo križ zanesljivo znamenje našega sinovstva in s tem največje zagotovilo, da nam ob strani stoji On.

Čeprav se na prvi pogled zdi noro, je križ – bolečina, trpljenje, težave – za tiste, ki hodijo za Kristusom, znamenje božjega posinovljenja in varno zatočišče, kamor se lahko zatečejo. Zato kristjani poljubljamo križ, sveti križ, in imamo vedno pri roki kakšno razpelo, saj skušamo vsak dan odkrivati skrito veselje nekoga, ki sveti les nosi z Jezusovo pomočjo.

[2] Sv. Jožefmarija, Zapiski meditacije, 28. 4. 1963, v: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, 2. knjiga, str. 37-38.
[3] Sv. Jožefmarija, *Križev pot*, VII. postaja.

2

JEZUS JE MOJ ZAUPEN PRIJATELJ

Evangeliji nam kažejo Jezusa, ki je nenehno v stiku z najrazličnejšimi ljudmi: z bolniki, ki si želijo zdravja, z grešniki, ki hrepenijo po odpuščanju, z radovedneži in celo z vohuni … V Učiteljevi bližini pa so na prvem mestu njegovi prijatelji. Tako Jezus imenuje svoje učence: »moji prijatelji« (prim. Lk 12,4). Ganljivo je zreti Gospoda ob Lazarjevem grobu; ob njegovem presunljivem joku Judje rečejo: »Glejte, kako ga je imel rad« (Jn 15,13). Pozneje, pri zadnji večerji, bo apostolom razložil pomen svoje smrti na križu: »Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje« (Jn 15,13). In najbrž so bili presenečeni, ko je znova poudaril: »Ne imenujem vas več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; vas sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta« (Jn 15,15).

Zaradi Jezusove ljubezni do nas postanemo njegovi prijatelji. Dar Svetega Duha nas postavi v novo razmerje z Bogom. Ko prejmemo Kristusovega Duha, nas ta napravi za sinove in hčere Očeta ter nas uvede tudi v posebno zaupnost z Jezusom: v resnici nas z Njim poistoveti. Vendar pa pri tem ne razpusti naše individualnosti in ne odpravi naše osebnosti. Zato poistovetenje s Kristusom doživljamo v tesni povezavi s prijateljstvom do Njega. Življenje milosti ustvari neki odnos iz obličja v Obličje z Bogom: spoznavamo ga v njegovi skrivnosti in lahko ravnamo kakor On. Ta globoka enotnost spoznanja in namenov omogoča, da čeprav smo le uboga ustvarjena bitja, zaznavamo Boga, kakor je dejal sv. Avguštin, v najgloblji notranjosti samega sebe ter imamo zmožnost hoteti in si prizadevati za isto kot On. Ravno v tem – *idem velle, idem nolle,* ljubiti in zavračati iste stvari – je namreč bistvo prijateljstva.

Še eno odkritje

Že zelo zgodaj je sv. Jožefmarija spoznal, da je Jezus prijatelj, prav poseben prijatelj. To svojo mladostno izkušnjo je prelil v neko točko knjige *Pot*: »Iščeš družbo prijateljev in v pogovoru z njimi je zaradi njihove ljubeznivosti in prijaznosti pregnanstvo tega sveta lažje, … čeprav nas prijatelji včasih izdajo. – To se mi ne zdi slabo. Toda … zakaj vsak dan z večjo

gorečnostjo ne iščeš družbe, pogovora z velikim Prijateljem, ki nikoli nikogar ne izda?«[1]

To je bilo nekaj, kar je doumel že pred časom in kar njegovi življenjepisci povezujejo z nekim nasvetom, ki ga je prejel pri duhovnem vodstvu v semenišču.[2] Z leti bo to odkritje Kristusovega prijateljstva postajalo globlje. Pomemben mejnik v tem razvoju bo morda obdobje, ko se pred njegovimi očmi odpre neizmerno obzorje njegovega božjega otroštva. Ko je bil v Segovii na duhovnih vajah, je zapisal: »Prvi dan. Bog je moj Oče. – In ne morem izstopiti iz te misli. – Jezus je moj zaupen Prijatelj (še eno odkritje), ki me ljubi z vso božansko norostjo svojega Srca. Jezus … moj Bog …, ki je tudi človek.«[3]

To opiše kot »še eno odkritje« stare resnice (*otro mediterráneo*, prvo je bilo božje očetovstvo), se pravi kot nekaj, kar je že poznal in kar se je kljub temu na nov način odprlo pred njegovimi očmi. To odkritje je bilo za svetega Jožefmarija predvsem vir tolažbe. Takrat, v tridesetih letih, je imel pred seboj ogromno nalogo, da uresniči božjo voljo, ki mu je bila razodeta 2. oktobra 1928. Imel je sporočilo, ki naj bi ga oznanil vsem ljudem in uresničil v Cerkvi. Toda to naj bi storil »v popolnem pomanjkanju gmotnih sredstev: šestindvajset let, božja milost in dobra volja. Pa konec«.[4] Pogled na to novo obzorje, ki se je odprlo pred njim, ga je utrdil v prepričanju, da pri tem poslanstvu ni bil sam. Spremljal ga je Jezus, njegov Prijatelj, ki je popolnoma razumel vse njegove skrbi in bojazni, kajti On »je tudi človek«.

Jezusovo Srce je bilo za svetega Jožefmarija dvojno razodetje: o »Gospodovi neizmerni ljubezni« po eni strani, kajti »Jezusovo Srce je Srce utelešenega Boga«;[5] po drugi strani pa razodetje o Jezusovi nežnosti in razumevanju do človekove omejenosti, težav in padcev. Pri svoji molitvi je morda izkusil, kar je izlil v neko točko *Poti*: »Jezus je tvoj prijatelj. – Prijatelj. – S srcem iz mesa, kot je tvoje. – Z očmi, katerih pogled je sama ljubeznivost, ki so se razjokale nad Lazarjem … – In tebe ljubi ravno tako kot Lazarja.«[6] Ta ljubezen, božanska in človeška obenem, neskončna in bližnja, je bila trdna opora, s pomočjo katere je mogel iti naprej v kakršnihkoli okoliščinah.

---

[1] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 88.
[2] *Pot*, zgodovinsko-kritična izdaja, Rialp, Madrid 2004, opomba k točki 88.
[3] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 1637. Prvi dan duhovnih vaj je bil 4. oktober 1932. Besedilo je bilo osnova za 2. točko knjige *Kovačnica.*
[4] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966*, št. 11, citirano v: Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 280.
[5] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 169.
[6] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 422.

Poleg tega pa je v njegovo celotno notranje življenje prinesla nov čut za stvarnost in nujnost.[7]

Vsakomur odprta pot

Sv. Jožefmarija je ljudi, ki so prihajali k njemu, spodbujal, naj se odpravijo na pot prijateljstva s Kristusom. Pojasnil jim je, da za stik z Učiteljem niso potrebne pretirane formalnosti niti zapletene metode. Dovolj je, da se mu približamo v preprostosti, tako kot bi se približali kateremukoli drugemu prijatelju. Navsezadnje so se tisti, ki so ga imeli najbolj radi, k njemu obračali ravno na ta način: »Si videl, s kakšno ljubeznijo, s kakšnim zaupanjem so se Jezusovi prijatelji obračali k njemu? Povsem naravno mu Lazarjevi sestri v obraz zabrusita njegovo odsotnost: Obvestili smo te! Če bi bil Ti tukaj! … – Počasi mu zaupaj: Naúči me s teboj govoriti s tisto prijateljsko ljubeznijo, ki so jo imeli Marta, Marija in Lazar; tako kot so se k tebi obračali dvanajsteri, čeprav so morda na začetku hodili za teboj zaradi ne najbolj nadnaravnih nagibov.«[8]

Mladi, ki so se zbirali ob svetem Jožefmariju, so presenečeni opazovali, kako naravno se je obračal h Gospodu in tudi druge spodbujal k temu. Vse svoje življenje je brez prestanka ljudem priporočal to pot. Eden izmed prvih, ki so pisali o njegovem nauku, je to izrazil takole: »Da bi dosegla to prijateljstvo, je potrebno, da se ti in jaz približava Njemu, ga spoznava in ljubiva.«[9] Prijateljstvo zahteva odnos in to je prvo, k čemur nas vabi odkritje Jezusa kot prijatelja. »Pisal si mi: 'Moliti pomeni govoriti z Bogom. Ampak, o čem?' – O čem? O Njem, o tebi: veselje, žalost, uspehi, porazi, plemenita hrepenenja, vsakodnevne skrbi … slabosti! Zahvale in prošnje, ljubezen in zadoščevanje. Z dvema besedama: spoznavati Njega in sebe. Biti z Njim!«[10]

V teh besedah odzvanja tisti *noverim Te, noverim me*, o katerem je govoril sv. Avguštin: Gospod, da bi te spoznal in da bi se spoznal;[11] odmeva pa tudi misel sv. Terezije: »prijateljsko pomenkovanje, ko se pogosto od srca do srca pogovarjamo s tistim Bogom, za katerega vemo, da nas ljubi«.[12] Skratka, osebni odnos z Jezusom Kristusom je jedro notranjega

[7] Prim. prav tam, št. 244, 436.
[8] Sv. Jožefmarija, *Kovačnica*, št. 495.
[9] Salvador Canals, *Ascética meditada*, Rialp, Madrid 2011.
[10] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 91.
[11] Sv. Avguštin, *Soliloquia* II, 1.1.
[12] Sv. Terezija Avilska, *Lastni življenjepis*, 8, 5.

življenja. In za nekoga, ki išče svetost sredi sveta, to pomeni, da se nauči najti Gospoda v vseh okoliščinah svojega vsakdana, da bi z Njim vzpostavil neprekinjen dialog.

Ne gre za neuresničljiv ideal, marveč za nekaj, kar so mnogi ljudje znali prenesti v prakso v svojem lastnem življenju. Pri vsakdanjem delu, v družinskem življenju, na mestnih ulicah in poljih, na gorskih stezah in na morju … vsepovsod lahko prepoznamo Kristusa, ki nas čaka in nas spremlja kot prijatelj. Neštetokrat je sv. Jožefmarija poudaril, da »božji otroci moramo biti kontemplativni: ljudje, ki sredi trušča množice znamo najti tišino duše v nenehnem pogovoru z Gospodom in ga gledati, kakor človek gleda Očeta, kot gleda Prijatelja, katerega noro ljubi«.[13] V naši molitvi je prostor za naše celotno življenje, enako kot pri pogovorih med prijatelji, kjer res lahko spregovoriš prav o vsem. »Apostolska dela nam poročajo, da je po vstajenju Gospod zbiral okrog sebe svoje učence in so kramljali *in multis argumentis.* Govorili so o marsičem, o vsem, kar so ga spraševali: imeli so klepet.«[14]

Poleg tega nenehnega stika, ki naše življenje spreminja v temo pogovora z Bogom, se lahko tudi potrudimo, da bi ga vedno bolje *spoznavali* in ga iskali na nekaterih *krajih*, kjer je želel ostati navzoč na bolj izrecen način. Oglejmo si tri izmed njih.

Poročila Gospodovih prijateljev

Evangelisti so po navdihu Svetega Duha zapisali ključne spomine na Učitelja. Sv. Jožefmarija je bil v Jezusa zaljubljen človek in zato »Biblija, zlasti evangeliji, v njegovih rokah ni bila zgolj dobra knjiga, v kateri je mogoče najti obilo koristnih naukov, temveč je bila kraj srečevanja s Kristusom«.[15]

Od vsega začetka je bilo v vzdušju, ki je vladalo v dejavnostih Dela, čutiti, da je tisti mladi duhovnik živel v globoki edinosti z Bogom. Ta globina se je odražala v njegovi drži, kadar je vodil meditacije: »Obračal se je k tabernaklju, da bi govoril z Bogom na prav tako resničen način, kot je govoril z nami; in ob tem si se počutil kakor postavljen med apostole in Gospodove učence, kot da bi bil eden od njih.«[16] Ta način zbliževanja s Svetim pismom je priporočal tudi pozneje. Velikokrat smo že o tem premišljevali:

---

[13] Sv. Jožefmarija, *Kovačnica*, št. 738.
[14] Sv. Jožefmarija, *Dos meses de catequesis*, II, 651 (AGP, Biblioteca P04).
[15] Scott Hahn, *San Josemaría Escrivá, lector de la Sagrada Escritura*, v: *Romana*, 40 (2005).
[16] Francisco Botella, v: J. L. González Gullón, *DYA. La Academia y Residencia en la historia del Opus Dei (1933–1939)*, Rialp, Madrid 2016, str. 429.

»Svetujem ti, da se pri svoji molitvi postaviš v odlomke iz evangelija, kakor še ena oseba več. Najprej si zamisliš prizor ali skrivnost, ki ti bo služila, da se boš lahko zbral in premišljeval. Nato uporabiš razum za premišljevanje tistega delčka Učiteljevega življenja: njegovo razneženo srce, njegovo ponižnost, njegovo čistost, njegovo izpolnjevanje Očetove volje. Potem mu pripoveduj, kar se navadno tebi dogaja v teh rečeh, kako ti gre. Bodi pozoren, ker ti bo On morda hotel nekaj pokazati: pojavili se bodo tisti notranji vzgibi, tista zavedanja, tisti očitki.«[17]

S tem nasvetom nam je odstiral neko skrivnost svoje duše. O tej drži približevanja Svetemu pismu je blaženi Álvaro del Portillo dejal: »Njegova domačnost z Gospodom, z njegovo Materjo, sveto Marijo, s svetim Jožefom, s prvimi dvanajstimi učenci, z Marto, Marijo in Lazarjem, z Jožefom iz Arimateje in Nikodemom, z učencema iz Emavsa, s svetimi ženami, je nekaj živega, posledica in rezultat neprekinjenega pogovora z njimi ter vključevanja, kot še ena oseba več, v prizore svetega evangelija.«[18]

Veljavnost takšnega načina molitve je potrjena z življenjem in naukom mnogih svetnikov. Ravno ta pristop priporočajo različni papeži v zadnjem času, ko poudarjajo, kako pomembno je, da se prebiranja Evangelija lotimo v molitveni drži, ter svetujejo uporabo tako imenovane *lectio divina.* Gre za to, da se približamo Evangeliju brez naglice, umirjeno. Za začetek se lahko ob nekem evangeljskem odlomku zadržimo in pomislimo: »Kako je to bilo takrat?« ter vstopimo v prizor »kakor še ena oseba več«, pri čemer si predstavljamo obraze tistih ljudi, Jezusovo obličje. Nato poskusimo razumeti pomen njegovih besed in se obenem zavedamo, da bo marsikdaj potrebna določena razlaga, saj gre za starodavno besedilo, izvirajoče iz kulture, ki je v neki meri drugačna od naše. Zato je koristno imeti pri roki izdajo Svetega pisma, ki je opremljena z dovolj opombami, ter si pomagati tudi z dobrimi knjigami o Evangeliju in Bibliji.

Potem besedilo ponovno preberemo in se vprašamo: »Gospod, kaj meni pomeni to besedilo? Kaj bi ti s tem sporočilom želel spremeniti v mojem življenju? Kaj me moti v tem besedilu? Zakaj me to ne zanima? – ali: Kaj mi je všeč? Kaj me podžiga v tej besedi? Kaj me privlači? Zakaj me privlači?«[19] Morda nam bo na misel prišla kakšna oseba v naši bližini, morda se bomo spomnili, da moramo koga prositi odpuščanja … Naposled razmislimo: Kako se lahko s svojim življenjem *odzovem* na to, kar mi Jezus

[17] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 253.
[18] Bl. Álvaro del Portillo, *Uvod* v *Jezus prihaja mimo.*
[19] Frančišek, apost. spod. *Evangelii gaudium* (24. 11. 2013), št. 153.

predlaga v tem besedilu? »Bodi pozoren, ker ti bo On morda hotel nekaj pokazati: pojavili se bodo tisti notranji vzgibi, tista zavedanja, tisti očitki.«[20] Morda bo iz nas izvabil nekoliko ljubezni, željo po izročitvi, vedno pa nam bo dajal gotovost, da nas On spremlja. Ta kontemplacija Gospodovega življenja je za kristjana temeljnega pomena, saj »spodbuja v nas rast modrega gledanja na stvarnost po božje in v nas oblikuje 'Kristusov um' (1 Kor 2,16)«.[21]

Brez dvoma obstaja mnogo načinov za odnos z Jezusom preko Svetega pisma. Zato sv. Jožefmarija ljudem ni hotel ponujati neke metode, ampak je želel dajati le praktične nasvete, ki bi bili v pomoč pri meditaciji in kontemplaciji, dokler se molitev ne »izlije v notranje vzgibe: v dejanja ljubezni ali kesanja, v zahvalo, prošnje, sklepe …, kar so okusni sadovi resnične molitve«.[22]

Gospod nas čaka v tabernaklju

»Ko se približaš tabernaklju, se spomni, da te On … pričakuje že dvajset stoletij.«[23] Evharistija je gotovo prednostni *kraj* za srečevanje z Jezusom in krepitev prijateljstva z njim. To je tudi pot, po kateri je šel sv. Jožefmarija. Kadar je bil pred Najsvetejšim, se je njegova vera v Kristusovo živo navzočnost odražala v vsaki njegovi kretnji. Encarnita Ortega, ki ga je spoznala v štiridesetih letih prejšnjega stoletja, se je takole spominjala trenutka, ko je prvikrat, s kančkom radovednosti, poslušala njegovo meditacijo: »Njegova povsem naravna zbranost, njegov poklek pred tabernakljem in način, s katerim nam je osvetlil uvodno molitev na začetku meditacije, nas spodbujal k zavedanju, da je Gospod tam navzoč, da nas gleda in posluša. Vse to je povzročilo, da sem nemudoma pozabila na svojo željo poslušati vélikega govornika.« Namesto tega je v njeni notranjosti zavladala »potreba, da bi poslušala Boga in bila velikodušna do Njega«.[24]

Enakih doživetij se spominjajo osebe, ki so ga videle darovati sveto mašo: »Očetov način obhajanja svete maše, iskren in s pozornostjo navdan ton, s katerim je brez najmanjše nenaravnosti izgovarjal različne molitve, njegovi pokleki in druge liturgične kretnje so name napravili živ vtis: Bog

[20] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 253.
[21] Benedikt XVI., apost. spod. *Verbum Domini*, (30. 10. 2010), št. 87.
[22] Javier Echevarría, *San Josemaría Escrivá, maestro de oración en la vida ordinaria*, Magnificat 2006.
[23] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 537.
[24] Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 2. knjiga, str. 499.

je bil tam resnično navzoč.«[25] Ni šlo za izredne reči, marveč za način, kako je bil tam prisoten in kako se je gibal, za poudarke pri molitvah, za zbranost. Tudi mi lahko z Bogom ravnamo tako, če živimo v gotovosti, da je Kristus, »zaupni Prijatelj«, resnično navzoč v evharistiji. Ko je bilo v prvem študentskem domu Dela končno mogoče shraniti Gospoda v tabernaklju, je oče tamkajšnje stanovalce spominjal, da je bil Bog tam »še en stanovalec več, in sicer najpomembnejši, zato je vsakega izmed njih spodbujal, naj mu nekaj časa dela družbo, naj ga s poklekom pozdravi ob prihodu in odhodu iz [študentskega doma] DYA ali pa naj se iz svoje spalnice v mislih odpravi pred tabernakelj.«[26]

Če vanje polagamo svoje srce, postanejo te drobne pozornosti nekaj, kar izraža in istočasno krepi našo vero: ko ob pogledu na kakšno cerkev povzdignemo misel k Bogu, ko ga čez dan na kratko obiščemo, ko se pri maši trudimo za globino in zbranost, ko v domišljiji stopimo pred tabernakelj, da bi Gospoda pozdravili ali mu izročili svoje delo … Drobne pozornosti, enake tistim, ki jih izkazujemo prijateljem, kadar se oglasimo pri njih ali jim čez dan pošljemo kakšno sporočilo.

Kristus, navzoč v ljudeh okoli nas

Zapoved ljubezni je razpoznavno znamenje tistih, ki hodijo za Kristusom. In to ni zgolj način življenja, temveč nekaj, kar se rodi iz vere v dejstvo, da je Jezus Kristus sam navzoč v ljudeh, ki nas obdajajo. Gre za nekaj globoko zakoreninjenega v Gospodovem nauku: ob različnih priložnostih nas spominja, da s skrbnostjo do pomoči potrebnih – potrebujejo pa nas vsi, vsakdo na svoj način – v resnici skrbimo za Njega samega.[27] Zato je tako pomembno prepoznati »Kristusa, ki nam prihaja naproti v [naših] bratih in sestrah«.[28]

Sveti Jožefmarija si je prizadeval najti Kristusa na prvem mestu med najbolj pomoči potrebnimi. V začetku tridesetih let je mnogo ur posvetil obiskovanju pomoči potrebnih družin v madridskih predmestjih, negovanju bolnikov v bolnišnicah in veroučnemu poučevanju revnih otrok. Pozneje je čut za nujnost takšne pozornosti znal prenašati na mlade, ki so se zbliževali z Delom. Poleg tega so prav ti mladi doživljali očetovo – človeško

[25] Prav tam, str. 365 (tako pričuje Francisco Ponz).
[26] *DYA. La Academia y Residencia* …, str. 342.
[27] Prim. Mt 10,40; 25,40; Lk 10,16.
[28] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 111.

in nadnaravno – ljubezen do njih. Francisco Botella se na primer spominja, kako ga je ob njunem prvem srečanju sprejel, »kakor da bi me poznal že od nekdaj; še vedno imam v spominu njegov globoki pogled, ki se je dotaknil moje duše, in njegovo veselje, ki me je ganilo ter me navdalo z radostjo in mirom. Zdelo se mi je, da me pozna navznoter, istočasno pa je pri tem vladalo vzdušje naravnosti in preprostosti, da sem se počutil kot ob domačem ognjišču.«[29] Še drugi izmed tistih mladih fantov, ki ni bil posebej čustvene narave, priznava: »Lepo skrbi za nas, celo bolj kot bi skrbele naše matere.«[30]

Tako kot v bolnikih in ubogih je sv. Jožefmarija v tistih mladih fantih *našel* svojega Prijatelja. Leta pozneje »je svoje sinove, zbrane okoli njega, zamišljen spraševal: 'Otroci moji, veste, zakaj vas imam tako rad?' Nastala je tišina in oče je nadaljeval: 'Zato ker vidim v vas kipeti Kristusovo Kri.'«[31] Jezus, njegov Prijatelj, ga je privedel do tega, da Ga je našel v ljudeh okoli sebe, zlasti v najbolj pomoči potrebnih. Tudi mi smo v povezanosti z evangelijem in z evharistijo »poklicani, da služimo križanemu Jezusu v vsaki na rob odrinjeni osebi, da se dotaknemo njegovega svetega telesa v človeku, ki je izključen, ki je lačen ali žejen, ki je gol, v ječi, bolan, brezposeln, preganjan, pribežnik, emigrant. Tam bomo našli svojega Boga, tam se bomo dotaknili Gospoda.«[32]

[29] *DYA. La Academia y Residencia* …, str. 433.
[30] *DYA. La Academia y Residencia* …, str. 443 (pričuje Juan Jiménez Vargas).
[31] Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 3. knjiga, str. 364.
[32] Frančišek, Križev pot na svetovnem dnevu mladih, 29. 7. 2016.

3

Iz rane na desni roki …

Evangelist Janez pripoveduje, da so bili na dan vstajenja proti večeru učenci zbrani v hiši, kjer so bila »vrata iz strahu pred Judi zaklenjena« (Jn 20,19). Zadrževali so se v zaprtem prostoru in silno so se bali. Tedaj »je prišel Jezus, stopil mednje in jim rekel: 'Mir vam bodi!' In ko je to rekel, jim je pokazal roke in stran« (Jn 20,19-20). Njihova bojazen se je naenkrat spremenila v globoko veselje. Bili so polni miru, ki jim ga je prinašal Gospod, in nato so prejeli dar Svetega Duha (prim. Jn 20,22).

Marsikaj je presenetljivega v tem prizoru. Kaj so pričakovali apostoli? Jezus se nenadoma pojavi pred njimi in njegova navzočnost jih navda z veseljem in mirom. Nekaj vemo o Jezusovih kretnjah in besedah, ki jih je takrat izrekel. Ampak kakšen je bil pogled, ki ga je namenil apostolom? Oni so ga bili zapustili. Pustili so ga samega. Strahopetno so zbežali. In vendar jim Gospod tega ne očita. On sam jim je to napovedal. Vedel je, da iz tiste šibkosti lahko požene globoko spreobrnjenje: »Jaz sem molil zate,« je dejal Petru pred svojim trpljenjem, »da ne opeša tvoja vera. Ko se boš nekoč spreobrnil, utŕdi svoje brate« (Lk 22,31-32). Skesano srce teh apostolov je sedaj zmožno v večji polnosti sprejeti ljubezen, ki jim jo Bog ponuja. V nasprotnem primeru bi se morda oni sami – s Petrom na čelu – še naprej preveč zanašali na svoje lastne moči.

Postavlja se tudi vprašanje, zakaj jim Jezus pokaže roke in stran? Na njih je ostala očitna sled strašnih muk križanja. In vendar jim pogled na njegove rane ne povzroča trpljenja, ampak jim vliva mir; v njih ne vzbuja odpora, temveč veselje. Če dobro pomislimo, so tista znamenja žebljev in sulice pečat božje ljubezni. Gre za neko podrobnost globokega pomena: Jezus je hotel na svojem telesu ohraniti rane križanja tudi po vstajenju, zato da ne bi bilo nikakršne sence nezaupanja; tako nihče ne bo mogel pomisliti, da bi Gospod spričo našega velikokrat skromnega in celo hladnega odziva kdaj odstopil od tega, kar je storil. Kristusova ljubezen je trdna in popolnoma zavestna.

Poleg tega bodo za nejevernega Tomaža rane neizpodbiten dokaz za vstajenje. Jezus je Božji Sin, ki je resnično umrl in vstal zaradi naših grehov. »Jezusove rane,« pravi papež, »so pohujšanje za vero, vendar so tudi potrditev vere. Zato na Kristusovem vstalem telesu rane ne izginejo, ampak

ostanejo, ker so tiste rane trajno znamenje božje ljubezni do nas in so neobhodno potrebne za vero v Boga. Ne za vero v to, da Bog obstaja, pač pa za vero, da je Bog ljubezen, usmiljenje, zvestoba. Sveti Peter navaja preroka Izaija in piše kristjanom: 'Po njegovih ranah ste bili ozdravljeni' (1 Pt 2,24; prim. Iz 53,5)«.[1]

Duhovno izročilo je v Gospodovih ranah odkrilo studenec sladkosti. Sveti Bernard je na primer zapisal: »Prebodli so njegove roke in noge in stran odprli s sulico. Skozi te odprtine smem srkati med iz skale in olje iz trdega kremena (prim. 5 Mz 32,13), to je okušati in spoznavati, kako dober je Gospod.«[2] V teh ranah prepoznavamo brezmejno božjo ljubezen. Iz njegovega prebodenega srca priteka dar Svetega Duha (prim. Jn 7,36-39). Istočasno so Gospodove rane varno zavetje. Če odkrijemo globino teh odprtin, nam to lahko odstre neko novo obzorje v našem notranjem življenju.

Presveta rana na desni roki mojega Gospoda

»Vstopite v Kristusove rane,« je svetoval sv. Janez Avilski; »tam, pravi On, prebiva njegova golobica, to je duša, ki ga išče v preprostosti.«[3] »V svoje rane sprejmi me,« se glasi znana molitev. Tudi sv. Jožefmarija je prevzel ta način za zbližanje z Učiteljem, ki je tako zakoreninjen med kristjani. Leta 1933 zapiše: »Vsak dan bom vstopil v eno izmed ran mojega Jezusa.«[4]

To je ena izmed pobožnosti, ki jo bo ohranjal vse življenje in jo priporočal tudi mladim, ki bodo zahajali k njemu.[5] Poseben pomen pa pridobi ob neki izkušnji, ki mu je odstrla novo, širno obzorje, in jo je doživel v času španske državljanske vojne, ko je živel v Burgosu. Zanj je bilo to obdobje trpljenja: njegovi duhovni otroci v Opus Dei so bili razpršeni po polotoku; eni na bojnih frontah, drugi v skrivališčih po različnih krajih in nekateri med njimi še vedno v coni, kjer je bila vera preganjana. Poleg tega so nekateri, ki so mu bili prej blizu, med vojno izgubili življenje.

V teh okoliščinah se je sv. Jožefmarija čutil poklicanega, da okrepi svoj trud, svojo molitev in še posebej spokorna dejanja. V prvih dneh junija 1938, na poti do samostana Las Huelgas, kjer se je ukvarjal z

[1] Frančišek, Homilija, 27. 4. 2014.
[2] Sv. Bernard, *Govori o Visoki pesmi*, 61. govor, 4, Družina, Ljubljana 1990.
[3] Sv. Janez Avilski, *Epistolario*, 47. pismo. Prim. Vp 2,16.
[4] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 1799b.
[5] »Vsak dan bom vstopil v rano v strani mojega Gospoda in tam ostal ter se tako držal nekdanjega sklepa« – sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 1763, iz leta 1934.

raziskovanjem, pa prejme od Boga posebno razsvetljenje, ki ga še istega dne opiše v pismu, namenjenem Juanu Jiménezu Vargasu:

»Dragi Juanito, danes zjutraj na poti v Huelgas, kamor sem šel opravit svojo molitev, sem odkril novo obzorje: presveto rano na desni roki mojega Gospoda. In tam sem ostal: ves dan v poljubih in češčenju. Resnično je prijetna sveta človeškost našega Boga! Prôsi ga ti, naj mi On podeli svojo resnično ljubezen: tako bodo dodobra prečiščeni vsi moji vzgibi. Ni dovolj reči: Srce na križu! Kajti če že ena Kristusova rana očiščuje, ozdravlja, umirja, krepi in vnema in vžiga ljubezen, kaj bo šele storilo petero na lesu odprtih ran? Srce na križu! Jezus moj, le kaj bi si jaz še želel! Vem, da če nadaljujem s tem načinom kontemplacije (tja me je spravil sv. Jožef, moj oče in gospod, ki sem ga prosil, naj mi kaj prišepne), se bom zatreskal še bolj noro kot kadarkoli prej. Poskusi še ti!«[6]

Že dalj časa je hodil po poti Gospodove človeškosti, vključno s pobožnostjo do Kristusovih ran. In vendar se je to nenadejano odprlo pred njim kakor *novo obzorje*. Na mah mu je bila dana globina spoznanja o odrešilni ljubezni, zaobjeti v tistih ranah. Doumel je, da najboljši način za odgovor na tako veliko ljubezen ni bil v tem, kar bi on lahko *naredil*, marveč prav v tem, da se potopi v Njega – da zre to Ljubezen in pusti, da ga popolnoma objame.

V pismu nadalje govori ravno o naporu, ki mu ga povzroča njegov položaj: »Strašno zavidam tistim na frontah, kljub vsemu.« In nato omeni znameniti zgled nekega vojaškega duhovnika, znanega po svojem spokornem življenju: »Na misel mi je prišlo, da če ne bi imel svoje steze tako dobro začrtane, bi bilo čudovito prekositi patra Doyla. Toda … to bi mi prav dobro delo: pokora zame nikdar ni bila težka stvar. Brez dvoma pa je razlog, da me vodijo po drugi poti, to: Ljubezen.« Njegova pot je ljubezen: ljubiti in pustiti, da je ljubljen. Za sklep se opre na to prepričanje: »Prejmi objem. Iz rane na desni roki te blagoslavlja tvoj oče.«[7]

To doživetje, to nepričakovano razsvetljenje, je bilo znamenje upanja in je nedvomno pomenilo spodbudo za njegovo duhovniško delo. Po zaslugi te božje luči je neka znana in že mnogokrat premišljevana resnica – pot, ki jo je on sam prehodil in jo priporočal drugim – naenkrat postala *novost*, rudnik neizčrpnega bogastva, od katerega se nič več ni hotel ločiti.

---

[6] Sv. Jožefmarija, Pismo Juanu Jiménezu Vargasu, 6. 6. 1938, v: A. Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 2. knjiga, str. 261.
[7] Prav tam.

Zavarovani z Ljubeznijo

Jezusove rane so trajen spomin na njegovo ljubezen, ki je dosegla skrajno mero v njegovi daritvi na križu. Bog se ne premisli, ne odstopi od svoje ljubezni do nas. Zato je kontemplacija te njegove ljubezni vir upanja. Ko gledamo Vstalega, na katerem so še naprej vidni sledovi njegovega trpljenja, se zavemo, da je »ravno tam, v najnižji točki njegovega ponižanja – ki je tudi najvišja točka ljubezni – vzklilo upanje. Morda se kdo od vas sprašuje: Kako se rodi upanje? Rodi se iz križa. Poglej križ, glej križanega Kristusa in tam boš prejel upanje, ki ne izgine več, upanje, ki traja vse do večnega življenja.«[8] Na križu se rodi in se vedno znova poraja naše upanje. Zato »se lahko ob Jezusu vsa naša tema spremeni v luč, vsak poraz v zmago, vsako razočaranje v upanje. Vsako – da, vsako.«[9] To je gotovost, ki je svetega Pavla spodbudila, da je vzkliknil: »Kdo nas bo ločil od Kristusove ljubezni? Mar stiska ali nadloga, preganjanje ali lakota, nagota ali nevarnost ali meč? […] Toda v vseh teh preizkušnjah zmagujemo po njem, ki nas je vzljubil« (Rim 8,35.37).

Ko se zavemo svoje šibkosti in svojih grehov, se nam v dušo kaj kmalu na različne načine lahko prikrade skušnjava obupa. Kar smo v nekem trenutku morda sprejeli iz lahkomiselnosti ali z določeno popustljivostjo, se naenkrat pojavi kot nekakšen absurden »ne«, kot klofuta, namenjena Bogu, ki nas ljubi. Tudi naš mlačen in nevoljen odziv je lahko razlog za malodušje. Vendar vse to ni nič drugega kot vrsta skušnjav, ki nam jih pošilja prav ta, ki je povzročil naš padec. Zrenje Gospodovih ran je lahko najboljši način, da se na to odzovemo: njegove rane nas spominjajo, da je njegova ljubezen »močna kakor smrt« (Vp 8,6). Še več, njegova ljubezen je premagala smrt.

Vrnitev h kontemplaciji Gospodove človeškosti, ranjene zaradi naših grehov in obujene od mrtvih, je lahko za nas vir upanja. Tako kot apostole Jezus tudi na nas ne gleda očitajoče. Ne meče nam v obraz naših grehov, naših trenutkov šibkosti, naših izdajstev. Nasprotno, daje nam *novo potrditev*, kajti njegova ljubezen je resnično *brezpogojna*. Ne reče nam: »Ljubim te, če se lepo obnašaš,« ampak nam pravi: »Ljubim te, zame si zaklad in to boš tudi v prihodnje, pa naj se zgodi, kar se hoče.« To zavedanje, ki se lahko rodi ob zrenju odprtih ran na Gospodovem telesu, nas bo navdalo z veseljem in mirom. *Naj se zgodi, kar se hoče*, vedno se lahko zatečemo vanje in

[8] Frančišek, Splošna avdienca, 12. 4. 2017.
[9] Prav tam.

se znova oklenemo božjega usmiljenja: »V svojem osebnem življenju,« je povedal papež v neki pridigi, »sem velikokrat videl usmiljeno božje obličje, njegovo potrpežljivost; v mnogih ljudeh sem videl tudi odločenost, da vstopijo v Jezusove rane in mu rečejo: 'Gospod, tukaj sem, sprejmi mojo revščino, skrij moj greh v svoje rane, operi ga s svojo krvjo.' In zmeraj sem videl, da je Bog to storil, da je sprejemal, tolažil, očistil, ljubil.«[10]

Priznanje naše majhnosti ni poraz niti ponižanje. Lahko bi to bilo, če bi bil Bog nekdo, ki bi hotel nad nami vladati. Vendar ni tak. Tisto, kar ga žene, je ljubezen, brezpogojna ljubezen, ki nam jo daje in upa, da jo bomo znali sprejeti.

Pot sočutja

Obstaja mnogo načinov za to, da se približamo Gospodovim ranam: »Pojdite tja, kakor vam narekuje vzgib,«[11] je svetoval sv. Jožefmarija. Vemo, kako rad je s pomočjo domišljije *vstopal* v evangelij. Na primer v *Svetem rožnem vencu* pri premišljevanju prve skrivnosti častitljivega dela pravi: »Pred koncem desetke si ti poljubil rane na njegovih nogah …, jaz pa, bolj drzen – ker sem bolj otrok –, sem pritisnil svoje ustnice ob njegovo odprto stran.«[12]

Javier Echevarría se je spominjal, kako je sv. Jožefmarija ravnal v tistih minutah zahvale po sveti maši, ki so bile zanj posebej odličen trenutek za dnevno obnovitev osebnega srečanja z Ljubeznijo njegovega življenja; takole pravi: »Prvih nekaj minut je kleče na tleh ali na klečalniku motril žepno razpelo, ki ga je držal v rokah, ter molil molitev *En ego* [Molitev pred križanim Jezusom]. Medtem ko je ponavljal besede, ki govorijo o Gospodovih ranah, je pobožno poljubljal vsako izmed njih.«[13]

Gospodove rane, ki jih je s tolikšno globino odkril sv. Jožefmarija tistega junijskega jutra, pa niso samo razodetje božje ljubezni do nas. Obenem so tudi povabilo k soodreševanju skupaj z Njim, tako kot je storila sv. Marija; so vabilo, da postanemo njegov cirenejec, da ga tolažimo zaradi številnih žalitev, ki ranijo njegovo Srce, predvsem zato ker ranijo tudi naše srce … To je navsezadnje klic, da bi mu izkazovali skrb ravno v tistih

[10] Frančišček, Homilija, 7. 4. 2013.
[11] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 303.
[12] Sv. Jožefmarija, *Sveti rožni venec*.
[13] Javier Echevarría, *Memoria del Beato Josemaría*, Rialp, Madrid 2000, str. 235.

»najmanjših bratih«, s katerimi se On istoveti, v katerih je na neki način želel ostati (prim. Mt 25,40).

Zato v okviru popotovanja, na katerem je sv. Jožefmarija odkril to novo obzorje – nedvomno razsvetljenje od Boga –, ne moremo pozabiti na premnoge ure, ki jih je posvetil skrbi za bolnike in pomoči potrebne ljudi v najrevnejših predelih Madrida. To je gotovo čudovit način za odkrivanje božje ljubezni: tako da stopimo ven iz samega sebe, da bi se dotaknili Jezusa v ljudeh, ki trpijo. To je brez dvoma zanesljiva pot.

Ko hodimo po tej poti, Mu dovolimo, da nas nagovori, približamo se njegovim ranam in z ljubeznijo odgovarjamo na njegovo Ljubezen. Tako se učimo drugim izkazovati isto nežnost, ki jo Bog razliva nad našo osebno šibkost. Na tej poti naše lastno življenje pridobi obnovljen čut poslanstva, ki nas žene dlje od nas samih, saj se ne zanašamo na lastne moči, temveč na klic, ki prihaja od Boga, ki nas preoblikuje in računa na nas, da bi na svetu sejali njegov mir in njegovo veselje.

Pri tem neutrudno vztraja papež: »Včasih čutimo skušnjavo, da bi bili kristjani, ki ohranjajo varno razdaljo do Gospodovih ran. Toda Jezus hoče, da pridemo v stik s človeško bedo, da se dotaknemo trpečega telesa drugih. […] Če storimo to, bo življenje za nas čudovito prepleteno in bomo globoko izkusili, da smo ljudstvo, izkusili, da pripadamo ljudstvu.«[14]

Če *vstopimo* v Kristusove rane po poti sočutja in kontemplacije, nam to lahko razkrije zares novo obzorje. Tako se bomo naučili iskati zavetje v teh ranah ljubezni ter iz vsega srca ljubiti ljudi okrog sebe, začenši s tistimi, ki to najbolj potrebujejo, z osebami, ki jih srečujemo po poti – marsikdaj tudi v svojem lastnem domu.

[14] Frančišek, apost. spod. *Evangelii Gaudium* (24. 9. 2013), št. 270.

4

NE GOVORITE, POSLUŠAJTE GA

Preden se je vrnil k Očetu, je Jezus svojim apostolom naročil: »Jaz pošiljam na vas obljubo svojega Očeta; vi pa ostanite v mestu, dokler ne boste odeti v moč z višave« (Lk 24,49). Apostoli so ostali v Jeruzalemu in čakali na izpolnitev božje obljube. Ta obljuba, dar, je bil v resnici Bog sam, njegov Sveti Duh. Nekaj dni pozneje, na binkoštni praznik, so ga prejeli in bili polni božje milosti. »Učenci, ki so že bili priče slavi Vstalega, so zdaj v sebi izkusili moč Svetega Duha; njihov razum in njihovo srce sta se odprla novi luči.«[1] Še istega dne so začeli pogumno oznanjati in Sveto pismo pravi, da se jim je ob poslušanju Petrove besede »pridružilo približno tri tisoč ljudi« (Apd 2,41).

Sv. Jožefmarija je pogosto poudarjal, da dar Svetega Duha ni nekakšen spomin na preteklost, marveč vedno aktualen pojav. »Kot oni prvi, ki so se približali svetemu Petru na binkoštni dan, smo bili tudi mi krščeni. Pri krstu je naš Oče Bog prevzel v posest naše življenje, ga pridružil Kristusovemu in nam poslal Svetega Duha.«[2] Najprej pri krstu in potem pri birmi smo prejeli polnost božjega daru, življenje Svete Trojice.

Odkriti Tolažnika

Božji Dar, odrešenje, ki smo ga prejeli, ni neka *stvar*, temveč je *oseba*. Zaradi tega celotno krščansko življenje izvira iz osebnega odnosa z Bogom, ki pride prebivat v naše srce. To je znana resnica: na njej temelji življenje vere. In vendar je lahko tudi nekaj, kar bomo morali šele odkriti.

»Skozi celotno leto 1932 smo v življenju svetega Jožefmarija priča močnemu razvoju pobožnosti do Svetega Duha,« pravi eden od poznavalcev njegovega življenja.[3] Potem ko si je več mesecev prizadeval vzpostaviti stik s Tolažnikom, prejme posebno razsvetljenje, ki mu odpre novo obzorje, kot izvemo iz zabeležke tistega dne:

»Osmina praznika vseh svetih, torek, 8. 11. 1932: Danes zjutraj, od tega še ni minila ena ura, mi je pater Sánchez odkril 'novo obzorje'. Rekel

[1] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 127.
[2] Prav tam, št. 128.
[3] P. Rodríguez, opomba k točki št. 57 v zgodovinsko-kritični izdaji *Poti*, str. 269.

mi je: 'Prizadevajte si za prijateljstvo s Svetim Duhom. Ne govorite, poslušajte ga.' In v molitvi med potjo […], v krotki in svetli molitvi, sem razmišljal, da mi je življenje otroštva, ko sem začutil, da sem božji otrok, dalo ljubezen do Očeta; da sem predtem šel po Mariji k Jezusu, ki ga častim kakor prijatelj, kakor brat, kakor njegov oboževalec, kar tudi sem … Doslej sem vedel, da Sveti Duh prebiva v moji duši, da bi jo posvečeval …, vendar te resnice o njegovi navzočnosti nisem doumel. Potrebne so bile besede patra Sáncheza; čutim Ljubezen znotraj sebe in hočem biti v stiku z njim, biti njegov prijatelj, njegov zaupnik …, mu olajšati delo glajenja, izkoreninjanja, vnemanja … Vendar tega ne bom zmogel: On mi bo dal moč, On bo storil vse, če tako hočem … Zares tako hočem! Božanski Gost, Učitelj, Luč, Vodnik, Ljubezen, naj te ubogi osliček zna sprejeti in poslušati tvoje nauke in se vneti, ti slediti in te ljubiti. – Sklep: vzdrževati, po možnosti brez prekinitev, prijateljstvo ter ljubeč in poslušen stik s Svetim Duhom. *Veni Sancte Spiritus! …*«[4]

S temi besedami sv. Jožefmarija povzame duhovno pot, po kateri ga je vodil Bog: odkritje božjega otroštva, Marijino posredovanje na poti k Jezusu, zaklad Kristusovega prijateljstva … naposled pa zavedanje o navzočnosti božje Ljubezni znotraj njega. Kot je zapisal mnogo let pozneje, nastopi trenutek, ko srce začuti potrebo, da »mora razločevati in častiti vsako od božjih oseb. […] Ljubeče se zabava z Očetom in s Sinom in s Svetim Duhom; z lahkoto se podredi delovanju poživljajočega Tolažnika, ki se nam daje, ne da bi si to zaslužili: nadnaravni darovi in kreposti!«[5]

Da Sveti Duh prebiva v kristjanovi duši, je bilo nekaj, kar je on *že vedel*, vendar tega še ni dojel kot *doživetje*, ki ga izkusiš z vso globino. Po tistih besedah njegovega duhovnega voditelja se pred njegovimi očmi odpre novo obzorje, nekaj, kar ne samo *razume*, temveč predvsem *doživlja*: »čutim Ljubezen znotraj sebe«. Ob tem čudovitem dejstvu v njem vzplamti želja, da bi se velikodušno odzval in se dal tej Ljubezni na razpolago: »hočem biti v stiku z njim, biti njegov prijatelj, njegov zaupnik …, mu olajšati delo glajenja, izkoreninjanja, vnemanja …« In nasproti strahu, da tega ne bi zmogel, da ga to presega, se dvigne gotovost, da bo vse uresničil Bog, če mu sam to dopusti.

[4] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 864.
[5] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 306.

Sprejeti božji dar

Prvo, kar pri tem obzorju, ki se odpre pred sv. Jožefmarijem, pritegne pozornost, je *prvenstvo božje pobude*. Nekaj tednov pozneje je izoblikoval misel, ki je bila prenesena v točko številka 57 knjige *Pot*: »Pogosto se druži s Svetim Duhom – velikim neznancem – on je tisti, ki te bo posvetil.«[6] Naša svetost je delo Boga, čeprav se ta Bog, ki nas posvečuje, pogosto zdi kakor »véliki Neznanec«.

V današnjem svetu, ki poudarja človeško *storilnost* in rezultate našega prizadevanja, lahko marsikdaj izgubimo izpred oči, da je odrešenje, ki ga prejmemo od Boga, v svojem bistvu *zastonjski dar*. Rečeno z besedami sv. Pavla: »Z milostjo ste namreč odrešeni po veri, in to ni iz vas, ampak je božji dar« (Ef 2,8). Gotovo je trud, ki ga vložimo mi, pomemben in ni vseeno, če živimo na tak ali drugačen način. Vendar pa vse naše delovanje izhaja iz gotovosti, da je »krščanstvo milost, je presenečenje s strani Boga, ki ni ostal le pri tem, da je svet in človeka ustvaril, ampak je stopil tudi vštric s svojo stvarjo«.[7] In to je nekaj, kar mora vsak izmed nas odkriti *na oseben način*. Kot pogosto pravi papež Frančišek, gre za priznanje, da »je Bog tisti, ki naredi *prvi korak*. Iščeš ga, ampak On te prvi išče. Skušaš ga najti, ampak prvi nas najde On«.[8]

Iz tega odkritja izhaja »bistveno načelo krščanskega gledanja na življenje: *prvenstvo milosti*«.[9] Po vseh teh letih so še vedno enako aktualne besede, s katerimi je sv. Janez Pavel II. želel pripraviti Cerkev na novo tisočletje. Papež nas je hotel prav posebej posvariti pred skušnjavo, ki se lahko prikrade v duhovno življenje ali v apostolsko delo: »to, da mislimo, da so sadovi odvisni od naših sposobnosti delati in načrtovati«.[10] Tako bi lahko pomislili, da naše notranje življenje ni tako globoko, kot bi si želeli, zato ker vanj ne vlagamo dovolj truda, ali da naš apostolat ne obrodi pričakovanih sadov zato, ker nismo bili dovolj zahtevni. To je lahko del problema, ne pojasni pa ga v celoti. Kristjani vemo, da je Bog tisti, ki vse dela: »apostolskim dejavnostim ne daje rastí človeška moč, temveč dih Svetega Duha«.[11] To je še en način za priznanje, da naše življenje ni vredno zgolj toliko, kolikor storimo, niti ne izgubi vrednosti zaradi skromnosti naših

---

[6] Prim. P. Rodríguez, *Pot*, zgodovinsko-kritična izdaja, opomba k točki št. 57. Avtor je zapis te točke datiral z 22. 11. 1932.
[7] Sv. Janez Pavel II., apost. pismo *Novo millennio ineunte*, 6. 1. 2001, št. 4.
[8] S. Rubin, F. Ambrogetti, *El Papa Francisco. Conversaciones con Jorge Bergoglio*.
[9] Sv. Janez Pavel II., apost. pismo *Novo millennio ineunte*, 6. 1. 2001, št. 38.
[10] Prav tam.
[11] Sv. Jožefmarija, *Pogovori*, št. 40.

dejanj ali zaradi naših porazov …, če se le obračamo k temu Bogu, ki hoče prebivati med nami. »Živeti po Svetem Duhu pomeni živeti iz vere, upanja, ljubezni; pustiti, da se nas Bog polasti in v temelju spremeni naša srca ter jih naredi po svoji meri.«[12] Pravo izhodišče za krščansko življenje, »za dobra dela«, ki nam jih Bog Oče zaupa (prim. Ef 2,10), je torej hvaležno sprejemanje božjega daru, ki nas spodbuja, da živimo v upanja polni predanosti božjih otrok.[13]

Vzdrževati ljubeč in poslušen stik s Svetim Duhom

Sprejeti božji dar pomeni sprejeti neko Osebo, zato je nasvet patra Sáncheza svetemu Jožefmariju razumljiv: »Prizadevajte si za prijateljstvo s Svetim Duhom. Ne govorite, poslušajte ga.« Prijateljski odnos je mogoče vzpostaviti le z osebo in prijateljstvo raste s pomočjo dialoga. Zato je sv. Jožefmarija, potem ko je odkril osebno navzočnost Boga v svojem srcu, napravil konkreten sklep: »*vzdrževati*, po možnosti brez prekinitev, prijateljstvo ter ljubeč in poslušen stik s Svetim Duhom«. To je tisto, kar lahko sami doprinesemo k temu, da bi ga mogli *poslušati*.

Gre za pot, ki je dostopna vsem kristjanom: možnost, da smo nenehno odprti za delovanje Tolažnika, da poslušamo njegove navdihe in pustimo, da nas »uvede v vso resnico« (prim. Jn 16,13). Jezus je dvanajsterim obljubil: »On vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal« (Jn 14,26). Sveti Duh nam omogoča, da živimo skladno z božjimi načrti, saj je tudi On tisti, ki nam bo »oznanjal prihodnje reči« (Jn 16,13).

Prvi kristjani so to dejstvo razumeli, predvsem pa so tako *živeli*. »V Apostolskih delih skoraj ni strani, ki ne bi govorila o Njem in o delovanju, s katerim vodi, usmerja ter spodbuja življenje in dela prvotne krščanske skupnosti.«[14] Prav zares: »vsi, ki se dajo voditi božjemu Duhu, so božji sinovi« (Rim 8,14). Njemu pa se pustimo voditi, če se dan za dnem prizadevno urimo v »naporni disciplini poslušanja«.[15] Biti v stiku s Svetim Duhom pomeni prizadevati si, da bi slišal njegov glas, »ki ti govori po dogodkih tvojega vsakdana, po radostih in bridkostih, ki te spremljajo, po osebah v tvoji bližini, s pomočjo glasu tvoje vesti, ki je žejna resnice, sreče, dobrote in lepote«.[16]

---

[12] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 134.
[13] Prim. F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 14. 2. 2017, št. 8.
[14] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 127.
[15] Sv. Janez Pavel II., Govor, 5. 6. 2004.
[16] Prav tam.

V tem pogledu je zanimiv odlomek iz zadnje knjige oz. pogovora z Benediktom XVI. Novinar ga sprašuje, ali so trenutki, ko se papež »lahko počuti strašno samega«. »Gotovo,« odgovarja Benedikt XVI., »toda ker sem tako povezan z Gospodom, nisem nikoli čisto sam.« Nato pa še doda: »Človek pač ve, da tega ne dela sam. Tega sam ne bi mogel storiti, Gospod je stalno tu. Moram le prisluhniti in se mu povsem odpreti.«[17] Priložnost, da bi svoje življenje delili z Bogom, da bi živeli iz prijateljstva z Njim, je danes prav tako privlačna kot vedno. A novinar ga nadalje sprašuje: »Kako je s tem poslušanjem in odpiranjem Gospodu? Bi mi lahko dali kakšen nasvet …« Zaslužni papež se zasmeje, novinar pa vztraja: »Kako to najbolje storiš?« Z vso preprostostjo mu Benedikt XVI. odvrne: »Ponižno prosiš Gospoda – ki mi mora zdaj pomagati! –, notranje se zbereš, ostaneš tiho. Nato vedno znova lahko z molitvijo potrkaš na vrata in kar gre.«[18]

Naučimo se prepoznati njegov glas

V svojem osebnem molitvenem življenju lahko včasih, morda tudi nehote, iščemo nekoliko izredne pojave kot *zagotovilo* za to, da govorimo z Bogom, da nas On sliši, da nam govori. Duhovno življenje pa v resnici poteka na bolj vsakdanji način. Bolj kot za prejemanje posebnih milosti gre za to, da smo »dojemljivi za vse, kar božji Duh spodbuja v naši okolici in v nas samih«.[19]

»Vsi, ki se dajo voditi božjemu Duhu, so božji sinovi« (Rim 8,14). To Tolažnikovo vodenje se bolj kot v konkretnih napotkih ponavadi odraža v tem, da prejemamo razsvetljenja, smernice. Na zelo različne načine in upoštevajoč tempo vsakega posameznika nam Sveti Duh polagoma osvetljuje drobne in velike dogodke našega življenja. Tako se korak za korakom ta ali ona podrobnost pokaže na *nov* način, v luči, ki nam razkrije jasnejši smisel tega, kar je bilo prej zamegljeno in negotovo.

Kako prejemamo to luč? Na tisoč različnih načinov: ko beremo Sveto pismo, dela svetnikov, duhovne knjige; ali pa v nepričakovanih trenutkih, na primer pri pogovoru s prijatelji ali ob branju kakšne novice … Neskončno mnogo je trenutkov, ko nam Sveti Duh lahko kaj namigne. Da pa bi On tem namigom dal obliko, upošteva naš razum in našo svobodo. Dobro je, da se naučimo moliti izhajajoč iz teh žarkov, umirjeno o njih

[17] Benedikt XVI., *Zadnji pogovori*, Družina 2016, str. 237.
[18] Prav tam.
[19] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 130.

meditirati dan za dnem, se zadržati v molitvi in Gospoda vprašati: »Kaj mi hočeš povedati s to zadevo, ki me skrbi, s tem, kar se mi je zgodilo? Kaj mi predlagaš za moje življenje?«

Pri tem potrpežljivem poslušanju je dobro upoštevati, da so lahko glasu Svetega Duha v našem srcu primešani še najrazličnejši drugi glasovi: naša sebičnost, naše težnje, hudičeve skušnjave … Kako prepoznati tisto, kar prihaja od Njega? Tako kot v marsikaterem primeru tudi glede tega ni neovrgljivih dokazov; obstajajo pa znaki, ki pomagajo razločevati njegovo navzočnost. Kot prvo velja upoštevati, da Bog ni v nasprotju s samim seboj: od nas ne bo pričakoval ničesar, kar bi nasprotovalo nauku Jezusa Kristusa, kot je zapisan v Svetem pismu in kot ga oznanja Cerkev. Prav tako nam ne bo predlagal ničesar, kar bi nasprotovalo našemu poklicu. Nadalje je treba biti pozoren na to, kar ti navdihi prinašajo s seboj. Drevo spoznamo po njegovih sadovih (prim. Mt 7,16-20); in kot pravi sv. Pavel, so sadovi Duha: »ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blágost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, samoobvladanje« (Gal 5,22-23). Duhovno izročilo Cerkve stalno uči, da »božji Duh v dušo neizogibno prinaša mir, hudič pa neizogibno povzroča nemir«.[20] V teku dneva nam bo prišlo na um ogromno *lepih zamisli*, zamisli o služenju, skrbnosti, pozornosti in odpuščanju. Pogosto ne bo šlo zgolj za *dobro idejo*, temveč bo Sveti Duh povzročil gibanje v našem srcu. Ko bomo sledili tem Tolažnikovim navdihom, nas bo navdal pristni *gaudium cum pace*, miru polno veselje.

Poslušnost Tolažniku je drža, za katero si velja prizadevati umirjeno, ob pomoči duhovnega vodstva. Vsekakor je pomenljiv podatek, da se je svetemu Jožefmariju to obzorje razkrilo ravno na tak način. Nasvet, ki ga je prejel – »poslušajte ga« –, priča tudi o tem, da se je pater Sánchez zavedal, katero poslanstvo ima kot duhovni voditelj: olajšati pot, da bi Sveti Duh lahko vedno bolj prevzemal vodenje neke duše, »olajšati delo glajenja, izkoreninjanja, vnemanja …« To je naloga tistih, ki druge spremljajo pri njihovem duhovnem življenju: pomagajo jim do samospoznanja, da bi mogli bolje razločiti to, kar od njih pričakuje Sveti Duh. Tako se korak za korakom vsakdo uči videti Boga v vsem, kar se mu dogaja, in v tem, kar se dogaja po svetu.

[20] J. Philippe, *En la escuela del Espíritu Santo*, Rialp, Madrid 2005, str. 53.

Zakoreninjeni v božji ljubezni, z dihom Svetega Duha

Od Gospodovega vnebohoda in binkoštnega prihoda Svetega Duha dalje živimo v času poslanstva: Kristus sam nam je zaupal nalogo, da prinašamo odrešenje vsemu svetu. Sveti oče o tem večkrat govori, ko pravi, da »Bog poziva verujoče, naj *krenejo na pot*«,[21] in obenem poudarja, da nam skupaj s poslanstvom daje tudi moč, da bi ga uresničili. Zato ta božji poziv »ni strategija, ampak moč samega Svetega Duha, neustvarjene Ljubezni«.[22]

V svojih katehezah o upanju je papež Frančišek spomnil, kako pomembno je, da se pustimo voditi Svetemu Duhu, in v ta namen je uporabil prispodobo, ki je zelo blizu cerkvenim očetom: »Pismo Hebrejcem upanje primerja s sidrom (prim. Heb 6,18-19) in tej prispodobi lahko dodamo tudi jadro. Če je sidro nekaj, kar daje barki varnost in jo *zasidra* tudi sredi morskih valov, pa ji jadro omogoča, da gre naprej skozi vodovje. Upanje je dejansko kakor jadro, ki prestreže veter Svetega Duha in ga spreminja v gonilno silo, ki barko žene naprej, na odprto morje ali proti bregu.«[23]

Če živimo zasidrani v globini božje ljubezni, nam to daje gotovost; če smo pozorni na Svetega Duha, nam to omogoča napredovati z božjo močjo in v smeri, ki nam jo On nakaže: »leteti, ne da bi se opirali na karkoli tukajšnjega, in biti pozoren na glas in pihljaj Duha«.[24] Oboje izvira iz združenja z Bogom. Zato »Cerkev nujno potrebuje pljuča molitve«.[25] Papeži v zadnjem času to nenehno ponavljajo: če hočemo izpolniti poslanstvo, ki nam ga je Kristus zaupal po istem Duhu, ki je vodil Njega, potem ni druge poti kot molitev, stalen in zaupen stik s Tolažnikom. Zato je tako pomembno odkriti obzorje žive božje navzočnosti v našem srcu; ter odpluti na globoko pod vodstvom Svetega Duha, ki je »luč, ogenj, silen veter […], ki poživlja plamen in mu daje zmožnost, da povzroča požare ljubezni«.[26]

---

[21] Frančišek, apost. spod. *Evangelii Gaudium* (24. 11. 2013), št. 20.
[22] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 14. 2. 2017, št. 9.
[23] Frančišek, Splošna avdienca, 31. 5. 2017.
[24] Sv. Jožefmarija, *Kovačnica*, št. 994.
[25] Frančišek, apost. spod. *Evangelii Gaudium* (24. 11. 2013), št. 262.
[26] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 244.

5
K Jezusu po Mariji

Pod križem so Gospoda spremljale njegova Mati, sv. Marija, nekatere druge žene in Janez, najmlajši izmed učencev. Samo oni so ostali ob njem v tistih težkih trenutkih. Oni … in pa množica radovednežev in koristoljubnežev, nekaj vojakov, ki so ga prignali na Kalvarijo, ter njegovi tožniki, ki so ga še naprej zasmehovali in se morda obregnili ob njegovo »zmago«. Kaj pa drugi učenci? Ti so zbežali.

Sam apostol Janez nam poroča: »Ko je Jezus videl svojo mater in zraven stoječega učenca, katerega je ljubil, je rekel materi: Žena, glej, tvoj sin! Potem je rekel učencu: Glej, tvoja mati!« (Jn 19,26). Evangelist nato doda: »In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi« (Jn 19,27).

V mladem apostolu je Kristusova Mati »dana človeku – vsakemu in vsem ljudem – kot mati«.[1] Od tistega trenutka dalje je Marija za kristjane Mati. Prvi učenci so to takoj doumeli. Okrog nje so se zbirali, ko so po vnebohodu začutili Gospodovo odsotnost: »Vsi ti so enodušno vztrajali v molitvi z ženami in z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati« (Apd 1,14).

Tudi mi smo poklicani, vsak izmed nas je poklican, da osebno doživi Marijino materinskost in se odzove kot Janez, tako da sprejme »v 'svojo lastnino' Kristusovo mater in jo povede v celotni prostor svojega notranjega življenja, se pravi svojega človeškega in krščanskega 'jaza'«.[2] Gre za osebno pot, po kateri vsakdo hodi na svoj način … in ob svojem času.

Sem tudi otrok moje Matere Marije

Sv. Jožefmarija je bil pobožen do Marije že kot otrok in tega po mnogih letih ni pozabil. Maja 1970, med svojo molitveno devetdnevnico h Guadalupski Materi Božji, je dejal: »Svetujem vam, še zlasti v teh trenutkih, da se vrnete v svoja otroška leta in se poskusite spomniti […] – jaz se tega jasno spominjam – svojega prvega dejanja, s katerim ste se zavestno in po lastni volji obrnili k Mariji.«[3] Vemo, da ga je njegova mati, ko je bil še zelo majhen,

[1] Prim. sv. Janez Pavel II., okr. *Redemptoris Mater*, 25. 3. 1987, št. 23.
[2] Prav tam, št. 45.
[3] Sv. Jožefmarija, Zapis njegove ustne molitve v stari baziliki Guadalupske Matere Božje v Mehiki, 20. 5. 1970.

izročila Mariji v Torreciudadu v zahvalo za ozdravljenje smrtne bolezni. Od svojih staršev se je tudi naučil moliti k sveti Mariji. Po mnogih letih se je spominjal: »Še vedno zjutraj in zvečer, ne en dan, ampak redno, obnavljam tisto molitev izročitve, ki so me jo naučili moji starši: *O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsega darujem; in da se ti vdanega skažem, ti danes posvetim: svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce …*«[4]

V času svojega bivanja v Zaragozi je sv. Jožefmarija dnevno obiskoval podobo Pilarske Matere Božje. K njej se je zatekal v svojih slutnjah, ko je vnaprej čutil, da Gospod od njega hoče nekaj posebnega. Še vedno je ohranjen kipec iz mavca, majhna, precej revna kopija Pilarske Marije, na katere podstavek je z žebljem urezal besede: »*Domina, ut sit!*« ter datum »24-5-924«. »Tista podoba,« je povedal mnogo let pozneje, »je bila materializacija moje molitve tistih let, o čemer sem vam že tolikokrat pripovedoval.«[5]

Ko je stanoval že v Madridu, je imel majhen Marijin kipec, ki ga je imenoval »Marija Poljubov«, ker ga je vedno, ko je prišel ali odšel iz stanovanja, pozdravil s poljubom. »Ne samo ta, vse podobe naše Gospe so ga ganile. Na poseben način pa tiste, ki jih je našel odvržene na ulici, na umazanih in zaprašenih ilustracijah in podobicah. Podobno tudi tiste, ki so mu prišle naproti na njegovih pohodih po Madridu, kot na primer tista njena upodobitev na keramiki, s katero se je njegov pogled dnevno srečeval, ko je odhajal od Sv. Elizabete.«[6]

Poleg tega se je s pomočjo zrenja evangeljskih prizorov naučil biti v stiku z Marijo in se zatekati k njej tako kot prvi učenci. V svoji knjigi *Sveti rožni venec*, ki je sad te ljubeče kontemplacije Kristusovega življenja, nam ob drugi skrivnosti častitljivega dela pravi: »Peter in ostali se vrnejo v Jeruzalem – *cum gaudio magno* – v velikem veselju (Lk 24,52). […] Ti in jaz pa se čutiva kakor osirotela: žalostna sva, a se zatečeva k Mariji po tolažbo.«[7]

Marijino materinstvo bo še eno *odkritje*, do katerega bo prišel že kot mlad duhovnik. O tem spregovori v svojih *Zasebnih zapiskih* septembra 1932: »Včeraj […] sem odkril novo obzorje, še eno, in sicer: Če sem otrok svojega Očeta Boga, potem sem tudi otrok svoje Matere Marije.«[8] To ni bilo nekaj novega, šlo je za znano, že doživeto in v molitvi premišljevano resnico. In vendar se je kar naenkrat pokazala v povsem nesluteni luči. Ko se

[4] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 296.
[5] Zapiski z družinskega klepeta, 26. 7. 1974 (Crónica 1975, str. 223, AGP, biblioteca, P01). Kipec je shranjen v neki vitrini s spomini na njegovo življenje (na centralnem sedežu Opus Dei v Rimu).
[6] Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 372.
[7] Sv. Jožefmarija, *Sveti rožni venec*, 2. skrivnost častitljivega dela.
[8] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 802, 5. 9. 1932.

ponovno spominja svojega duhovnega popotovanja, dodaja: »Bom pojasnil: po Mariji sem šel k Jezusu in ona mi je bila vedno Mati, čeprav sem bil slab otrok. (Odslej bom dober.)« Marija ga je privedla k Jezusu, bila je glavna posrednica v njegovi vztrajni prošnji, da bi videl, kaj je od njega hotel Gospod … V čem je torej bila novost? To pojasni v nadaljevanju: »A to pojmovanje moje sinovske pripadnosti materi sem uzrl v jasnejši luči in včeraj sem to začutil z drugačnim nadihom. Zato sem med svetim obhajilom pri svoji maši dejal Gospe, svoji Materi: Nadeni mi novo oblačilo. Moja prošnja je bila zelo na mestu, saj sem obhajal njen praznik.«[9]

Zamisel o »novem oblačilu« ima jasen prizvok Pavlovih besed: »Treba je, da odložite starega človeka, kakor je živel doslej in ki ga uničujejo blodna poželenja, da se prenovite v duhu svojega uma in oblečete novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in svetosti resnice« (Ef 4,22-24). To novo odkritje Marijinega materinstva nosi v sebi zaupen pridih osebnega pogovora. Nekaj, kar »vidi« v jasnejši luči, kar »čuti« na nov način in iz česar požene preprost, toda globok sklep: »Odslej bom dober.«

Avtorji, ki so poglobljeno preučili besedila svetega Jožefmarija, izpostavljajo jasno smer, v kateri se razvija to odkritje. Teden dni po zabeležki, v kateri opisuje svoje na novo razkrito obzorje, napravi zapisek, ki bo pozneje prešel v knjigo *Pot*: »K Jezusu se vedno gre in se k njemu tudi 'vrne' po Mariji.«[10] To je bilo nekaj, kar je že dalj časa nastajalo v njegovi duši; nenadoma je to doumel z novo globino in prejel potrditev o pomenu svete Marije za njegovo življenje odnosa z Bogom. Štiri dni pozneje je zapisal: »Mnogim mladim bi najraje na uho zaklical: Bodi Marijin … in boš naš!«[11] Leta pozneje so ga vprašali, kaj je s tem hotel povedati, in on je odgovoril: »Povedati hočem to, kar ti popolnoma razumeš. […] Po eni strani, če ni pobožnosti do Marije, ni mogoče storiti ničesar: duše se zdijo, kot da nimajo temelja za duhovno življenje. Po drugi strani pa: kadar je prisotna sinovska pobožnost do Device Marije, so duše dobro razpoložene za služenje našemu Gospodu, pa naj bo njihov stan katerikoli: samski, poročeni, ovdoveli ter duhovniki kot pravi duhovniki.«[12] Skratka, Marija je tista, ki nas vodi k Jezusu, Jezus pa nas vodi k Očetu. Ona nam preprosto *olajša* dostop do Boga.

[9] Prav tam.
[10] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 495.
[11] Sv. Jožefmarija, Zvezek 6, št. 825, 17. 9. 1932.
[12] Sv. Jožefmarija, Zapiski s klepeta, Madrid, 23. 10. 1972.

Vrnitev k Jezusu po Mariji

V tistem mesecu septembru 1932 je sv. Jožefmarija večkrat premišljeval o vlogi Marije na naši poti k Jezusu. V tem primeru ne gre več za to, da bi Kristusa našli, da bi odkrili, katera je njegova volja za nas, temveč gre za to, da se k Njemu »vrnemo«. Ta govorica je bila za njegove poslušalce nova. Blaženi Álvaro del Portillo se na primer spominja, da je bil tudi sam presenečen: »Tedaj sem očeta vprašal: Oče, zakaj ste to zapisali? Da se gre tja po Mariji, že razumem, ampak kaj pa to, da se po njej človek vrne … Pa mi je dejal: 'Sin moj, če se komu zgodi nesreča in se zaradi greha loči od Boga ali pa je tik pred tem, da se od Njega oddalji, ker se ga loteva mlačnost ali malodušje, takrat se zateče k presveti Devici Mariji in bo znova našel moč; moč za to, da gre k spovedi, če je potrebno, da gre k bratskemu pogovoru in dodobra odpre svojo vest z vso iskrenostjo – ne da bi v duši ostal kak skrit kotiček, ne da bi bila napol ohranjena kakšna skrivnost s hudičem – ter po Mariji pride k Jezusu.'«[13]

Vstati po padcu je težko in to postaja čedalje težje, ko minevajo leta. V telesnem smislu je to očitno: dovolj je, če pomislimo, do kakšnega prizora lahko pride, kadar se starejši človek spotakne na ulici in pade. Toda ta tr-ditev ravno tako drži na duhovnem področju. Ko postajamo starejši, nam je morda vse težje in težje prositi za odpuščanje. Ponižuje nas dejstvo, da mogoče še vedno zapadamo v iste grehe, sram nas je teh grehov – pri teh letih! – in težko nam je še naprej prenašati svojo lastno šibkost … in morda se kdaj predamo tudi obupu, ki nas oropa veselja.

Obup je zahrbten sovražnik, ki nas privede do tega, da se zapiramo sami vase. Na misel nam prihaja, da smo Boga ogoljufali kakor nekdo, ki si kupi elektronsko napravo, potem pa naenkrat odkrije, da ni tako dobra, kot so mu jo naslikali … Kljub temu pa, ko nas vidi v takšnem položaju, nas On želi spomniti, da nas prav dobro pozna! Vsakomur od nas bi lahko rekel tako kot Jeremiju: »Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal« (Jer 1,5). Zato nam njegova ljubezen do nas daje trdno gotovost: vedoč, kakšni smo, nas je Bog tako ljubil, da je za nas dal življenje … in pri tem se ni zmotil. Kadar se nam celo to dejstvo, ki vliva toliko tolažbe, zdi oddaljeno, je lahko spomin na našo Mater kakor »bližnjica«, ki nam olajša pot nazaj.[14] Ona nam na prav poseben način približa usmiljenje tega Boga, ki

[13] Zapis pogovora z Álvarom del Portillem, Madrid, 4. 9. 1977. Sv. Jožefmarija je z izrazom *bratski pogovor* imenoval pogovore duhovnega spremljanja.

[14] »Devica Marija, Gospodova in naša Mati […] je bližnjica na poti do Boga« (J. Echevarría, *El amor a María Santísima en las enseñanzas de Mons. Josemaría Escrivá de Balaguer*, Palabra, 156–157, 1978.

nas pričakuje odprtih rok. Na svoji zadnji splošni avdienci nam je Benedikt XVI. zaupal: »Želel bi vse vas povabiti, da obnovite svoje trdno zaupanje v Gospoda, da se kakor otroci prepustimo božjim rokam v zavedanju, da nas te roke vedno podpirajo ter nam omogočajo, da vsak dan hodimo naprej po poti, tudi ko nastopijo težave. Rad bi, da vsakdo začuti, kako ga ljubi ta Bog, ki je dal svojega Sina za nas in ki nam je pokazal svojo brezmejno ljubezen. Želel bi, da vsak izmed vas začuti veselje, da je kristjan.«[15] In ravno zato, da bi mi to začutili, nam je Bog hotel pokazati svojo ljubezen, ki je očetovska … in materinska.

Materinska ljubezen Boga prihaja do izraza v različnih trenutkih skozi celotno Sveto pismo. Najbolj znan je morda naslednji odlomek iz Izaijeve knjige: »Mar pozabi žena svojega otročiča in se ne usmili otroka svojega telesa? A tudi če bi one pozabile, jaz te ne pozabim« (Iz 49,15). Ali pa morda tale, ki je še izrazitejši: »Kakor mati tolaži svojega otroka, vas bom jaz tolažil« (Iz 66,13). In vendar je Bog hotel iti še dlje ter nam dati svojo lastno Mater, tisto ženo, v kateri se je utelesil njegov ljubljeni Sin. Zato so kristjani vseh časov v Mariji odkrivali odlično in nadvse dostopno pot do neskončne ljubezni Boga, ki odpušča.

Včasih lahko srečamo ljudi, ki se jim zdi preveč abstraktno, da bi nagovarjali Boga, ali ki si ne upajo neposredno gledati Kristusa; nekako tako kot tisti otroci, ki se raje obrnejo k mami kot pa k očetu, potem ko so storili kaj narobe ali razbili dragocen predmet … Podobno tudi »številni grešniki ne zmorejo moliti očenaša, kljub temu pa molijo zdravamarijo«.[16] In tako se po Mariji »vrnejo« k Jezusu.

K Mariji z nežnostjo otroka

Odkritje pomena Device Marije je v življenju svetega Jožefmarija tesno povezano z doživetjem duhovnega otroštva. V neki točki knjige *Pot*, ki je nastala v težkih okoliščinah, je zapisal: »Mati! – Glasno, glasno jo pokliči. – Sliši te, vidi, da si morda v nevarnosti in ti ponuja, tvoja Mati, sveta Marija, z milostjo svojega Sina, tolažbo svojega naročja, svojo nežnost. In opomogel si boš za nov boj.«[17] Ljudje v njegovi bližini se morda niso zavedali, v kolikšni meri jim je s temi besedami sporočal svojo lastno izkušnjo.

[15] Benedikt XVI., Splošna avdienca, 27. 2. 2013.
[16] J. Daniélou, *El misterio del Adviento*, Cristiandad, Madrid 2006, str. 120.
[17] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 516.

V tistih letih se je sv. Jožefmarija učil tudi tega, kako se približati Bogu kot majhen otrok.

Sad takšnega načina molitve je njegovo delo *Sveti rožni venec*, pa tudi nekatera poglavja knjige *Pot*. Odkritja, o katerih smo govorili, so del tega zaupnega odnosa z Bogom in Marijo. V resnici je sv. Jožefmarija po tej poti hodil vse svoje življenje. Malo pred svojim poslednjim božičem na tem svetu je skupini svojih sinov zaupal: »Ponavadi se prepustim, skušam postati majhen in se izročiti v Marijine roke. Gospodu pa rečem: Jezus, napravi mi malo prostora! Saj sva lahko oba hkrati v naročju tvoje Matere! In nič več. Ampak vi pojdite po svoji poti; ni razloga, da bi bila ista kot moja […]. Živela svoboda!«[18]

To ni edini način za doseganje tega cilja, toda če človek »postane kot otrok«, mu to olajša držo ponižnosti ali upanja polne predanosti v različnih življenjskih okoliščinah. Je tudi način, da pridobimo preprostost in naravnost v svojem odnosu do Boga. Še več, ker je ta pot zaznamovana s priznanjem lastne krhkosti in odvisnosti, lahko človek na ta način z manj truda Bogu odpre vrata svojega srca, se pravi svoje lastne intimnosti.

Otroci so ranljivi in ravno zato so tako občutljivi za ljubezen: z vso globino razumejo držo in kretnje odraslih. Zaradi tega je treba pustiti, da se nas Bog »dotakne«, in mu odpreti vrata naše duše. Papež je to predlagal tudi mladim: »On nas sprašuje, ali hočemo imeti v polnosti uresničeno življenje. In jaz vas v njegovem imenu vprašam: Vi, ali hočete, da je vaše življenje v polnosti uresničeno? Začni že v tem trenutku in pusti, da te gane.«[19] Imeti srce ne pomeni zapadati v narejenost ali sentimentalnost, kar je zgolj karikatura pristne nežnosti. Nasprotno, ko človek znova odkrije srce in dopusti, da je ganjen, je to lahko pot za doseganje Boga. »Moje ubogo srce hrepeni po nežnosti,« je zapisal sv. Jožefmarija leta 1932. »*Si oculus tuus scandalizat te* [če te tvoje oko pohujšuje] … Ne, ni ga treba vreči daleč proč, kajti brez srca ni mogoče živeti. […] In ta nežnost, ki si jo položil v človeka – kako je potešena, kako je napolnjena, kadar te človek išče z nežnostjo tvojega božanskega Srca (ki te je povedla v smrt)!«[20] K Mariji – in po njej do Jezusa – je mogoče priti po poti nežnosti, kar je način, s pomočjo katerega otroci spoznavajo svoje matere in se učijo njim zaupati vse svoje življenje. Po tej in še po drugih poteh, ki nam jih Bog lahko pokaže,

[18] Sv. Jožefmarija, Zapiski z meditacije, 20. 12. 1974, v: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, 2. knjiga, str. 68.
[19] Frančišek, Govor, 28. 7. 2016.
[20] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 1658, 9. 10. 1932.

vstopamo v širno obzorje: v spoznanje, da imamo v nebesih Mater, sveto Marijo, ki je vsa lepa.

EPILOG

Odkrivanje različnih obzorij, ki smo si jih ogledali v teh poglavjih, je srce svetega Jožefmarija razširilo na neizrekljiv način. Kakor bi delal drobne korake ob podpori Gospodove roke, je zaznal smisel križa, zaradi katerega se je čutil kot sin ljubezni polnega Očeta; odkril je nežno in bližnjo Jezusovo ljubezen; naučil se je, kako lahko dopusti, da ga Bog, naš Tolažnik, ljubi, tako da se bolj zanaša na Njega kot pa na lastne moči; in korak za korakom je znal Svetemu Duhu prepuščati pobudo v svojem duhovnem življenju in delovanju na tem svetu. Skratka, doumel je, da polnost krščanskega življenja ni v izpolnjevanju vrste nalog, v doseganju določenega standarda ali v »uresničevanju izrednih podvigov, temveč je v *zedinjenju s Kristusom*, v doživetju njegovih skrivnosti, v tem, da kot nekaj svojega vzamemo njegovo držo, njegove misli, njegovo ravnanje. Svetost *se meri po stopnji, ki jo v nas doseže Kristus*, po stopnji, s katero ob pomoči Svetega Duha svoje življenje oblikujemo po njegovem.«[1]

Sledeč korakom svetega Jožefmarija lahko tudi mi Boga prosimo, naj nas uvede v ta obzorja notranjega življenja, v pokrajine, ki so tako znane … in obenem ogromne, ki nam bodo omogočale, »da se poglobimo v globine božje ljubezni, ki bi jo tako mogli z besedo in deli pokazati ljudem«.[2] Ni poti, ki bi bila nujnejša od te …, pa tudi nobene, ki bi bila lepša.

[1] Benedikt XVI., Splošna avdienca, 13. 4. 2011.
[2] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 97.